

Гротеск ~ А Готика Епічний

від Дж. Е. Грейвена

Розділ XVII

~Мов воюючи ангели, зірки пірнали за західний горизонт, а інші піднімалися.

І погналися з протилежного боку. Між ними цілі сузір'я священні титанічні утворення здіймалися над чорними небесами; а під мечем зірок Оріона самотня пара крил, що билися, панувала над нічним небом. На океані вітру Лазар пролетів між небом і землею, летячи високо над французькою сільською місцевістю, просуваючись уперед, вгору, глибоко в сутінкові години. Неосяжний і постійно мінливий лик світу неухильно простягався під ним, з його численними лісами, полями, пагорбами, долинами, струмками та річками. І коли все Творіння проносилось повз нього, його східна міграція ніколи не похитнулася. Не похитнулася і його вірна рішучість — привести ченця та виконати урочисту обіцянку зброєносця давно покійному священику.

Однак небо вже не вітало його наступ, бо тонка червона лінія майбутнього світанку чітко промальовувалася на східному обрії. Лазар злетів з небес, перш ніж помітив орієнтир, який шукав. Вдалині широка звивиста чорна стрічка пролягала крізь долину верхівок дерев — очевидно, це була річка Луара,

коли він збирав його подібність та безпосереднє розташування з численних карт абатства. Він сховався в серці річкової долини та обстріляв її лісовий полог. Над річкою та повз ліс він різко зробив поворот і опустився ще нижче, перш ніж вирівнятися прямо над її бурхливою поверхнею. І в глибокій тіні долину, Лазар йшов чорною артерією до Леонської затоки.

У своїх крилах він відчув новий холод від прохолодного повітря, що огортало річкову долину. Вологе повітря було сильно забруднене болотним смородом: змішані запахи гнилих бур'янів, гниючої деревини, застоєних калюж бруду, грибів та мертвої, але знову зволоженої риби свідчили про нещодавній дощ. Лазар міцно тримався східного берега річки, шукаючи досяжного притулку від сонця, що приходило. Однак заболочені береги річки були не більше ніж парою еродованих плечей, на яких нависли дерева змагалися за місце. Багато з них стояли безжиттєво та похилені, тоді як інші мали оголене коріння, що розкинулося, немов розчепірені ноги, пропонуючи між собою лише вологі тваринні нори. Зі світанком, не бачачи жодного видимого притулку, він пришвидшив крок.

Лазар палко обійшов поворот річки та помітив притоку на її західному березі. Вузька жила відгалужувалася від річки Луари, одягнена в темряву і майже прихована за завісою густих заростей. Він різко зробив поворот, перетнув Річка продиралася крізь підлісок і звивалася вгору по каламутній жилі, уникаючи покручених гілок та повалених стовбурів. Під ним стояча заводь струмка була чорним дзеркалом і нагадуванням — навіть лімітером часу. У її обличчі він бачив відбитий силует верхівок дерев, їхні рукави темно розкинулися на тлі дедалі червонішого саява небесного відображення. Він втрачав час; він знав, що сонце невблаганне; і з похмурою рішучістю та кам'яною непохитністю Лазар все більше заглиблювався в Стигійську пустелю.

Вузька водойма звивалася крізь пустелю, немов сукувата гілка дерева, її береги деформовані та переплутані з більш прилеглими та звивистими струмками, порослими бур'янами. затоки та зарослі мохом западини. Ще глибше береги поступалися місцем низинам, з такою глибокою затокою в усіх напрямках, що не залишалося жодних видимих слідів водний шлях — здавалося, ніби ліс виріс з чорного скла. І справді, Лазар був серйозно стурбований смертельним світлом світанку та його не менш вражаючим водним відблиском. Він був повністю затиснутий між світлом і темрявою, летів у густому лісі, що тягнувся донизу, і завис над водою.

невизначеної глибини. Однак він йшов звивистою стежкою, де дерева не рости, сподіваючись триматися справжнього русла струмка.

Він пробирався крізь затоплені глушини, дерева проносилися повз нього, немов спотворені та тремтячі чорні стіни. Нарешті небо та вода палали багряним відтінком, ніби протилежні океани крові. Холод давно покинув його крила, а обличчя тепер палало, ніби піддавалося гарячому вітру. Лазар примружив очі, вдивлявся в далечінь і помітив те, на що сподівався — струмок почав переформовуватися, піднімаючи свої каламутні плечі з води. Ще далі він піднімався зі своєї колись водяної могили, випростовуючись і з більшою чіткістю показуючи своє тіло ширшим, прямішим і рішучішим. Коли затоплені низовини відступали, колишня каламутна жила перетворювалася на яр — на струмок — а потім на річку, яка відтіснила лінію лісу. Темні зарості болотяних дерев відступали за рядами високої та пониклої річкової трави, і, вкраплені в траву, прямостоячі стебла піднімалися ще вище, їхні кінчики, спрямовані в небо, простягали набряклі сірі пір'я до небес. Він летів далі, тримаючись прямого та вузького курсу над серцем водного шляху.

А потім воно з'явилося на північному березі річки, ніби дар Божий, що раптово вискочив у поле зору. Лазар пройшов повз нього, але широко облетів над водою, перш ніж опинитися серед бур'янів мокрого насипу. Він склав пару стомлених крил, відкинувся на п'яти, заплющив очі, дивлячись на палаюче небо, і попросив дихати ще глибше. Потім він вклонився і сперся руками на коліна, важко дихаючи, коли краплі поту рівномірно стікали з кінчика його носа. Він звернув свою увагу на берег річки та знайшов пошарпану рибальську сітку, яка частково плавала, а решта занурилася в багнюку каламутного берега. У воді, застрявши під сіткою, Лазар помітив голівку маленької дівчинки. З роззявленим ротом вона порожньо дивилася на нього сонними очима. І, мов тисяча крихітних черв'яків, що коливалися в унісон, її розпливчасте волосся коливалося в слідах хвиль, що плескалися, ніби сюрреалістичне зображення оживлення з нерухомої частини тіла. Проте воно просто гралося з ним — це була запала голова розбитої ляльки.

Неподалік, на порослому кущами мілині, він помітив залишки старого човна, його замочені та відірвані дошки лежали плазом до берегової лінії.

і частково прихований під багнюкою та бур'янами. Лазар підвівся і підійшов ближче, щоб побачити слід калюж, який виглядав як сліди важких чоловічих чобіт. Його погляд простежив за ними через стежку з приплющених бур'янів і в напрямку дощаті двері, що стояли біля кутового фасаду міцної кам'яної будівлі. Незважаючи на свіжі сліди, місцевість виглядала покинутою. Будівля була вкрита жвагими лозами та нетерплячими молодняками; і за своїм мальовничим виглядом будівля могла б виглядати як жертва голодного лісу, який повільно і повністю поглинається. Однак її фасад не був повністю поглинутий. Уздовж верхніх країв зовнішніх стін два ряди гнилих балок стирчали з потрісканої, але інакше стійкої оболонки. Під паралельними рядами виступаючих балок прямокутні плями кольору натякали на колишнє існування вікон, які тепер були запечатані новим камінням. Незважаючи на свій занедбаний стан, для Лазаря будівля здавалася благословенним святилищем від денного світла. Він глянув на червоне небо, подивився на сліди і подумав, як би найкраще пояснити, чому християнин-літак повинен ховатися від доброго Божого денного світла.

«Хеллоу, там?» — гукнув Лазар, обережно розсуваючи бур'яни. Він постукав у двері. «Чи можу я з вами поговорити?» Він нашорошив вуха й прислухався до звуків усередині. «Можливо, ви тут?» Він нічого не почув, окрім рівномірного дзижчання цвіркунів у навколишніх заростях та далекого сплеску, можливо, переляканої черепахи. Лазар притиснув руку до дверей, відчинив їх, перш ніж запитати вголос: «Є хтось?» Павук, що поспішно тікав, вибіг зсередини та промчав повз нього. Він прослизнув повз двері, ступивши в абсолютно темну середину. «Хеллоу, тут?»

Лазар миттєво вискочив з дверей, затуливши рукою рота та задихаючись від, мабуть, найжахливішого та найогиднішого смороду в усьому Творінні. Він поспішив, тікаючи крізь бур'яни, ледь не блюючи. Потім він обернувся, все ще кашляючи, і знову оглянув двері. З відкритого отвору будівлі вилетіла ціла зграя мух, щоб приєднатися до нього. Разом вони кружляли навколо його голови, немов сюрреалістична та ефірна форма гудучого ореолу. Лазар лягнув на них. Він подивився на схід, вдивляючись крізь вузьку дупло кипарисів, щоб помітити перші промені світла, що падали на рівень верхніх частин лісового полог.

Вище за течією він не бачив жодного іншого притулку — лише мулисті береги та навислі зарості. Постійне печіння шкіри було надто сильним, нагадуванням про світанок. Він повернувся до глузлих, роззявлених дверей будівлі, які, здавалося, видихали.

рівне, прогіркле дихання, можливо, порівнянне зі смердючим хрипом вмираючого собаки. Він насупив чоло, відкинув плечі, глибоко вдихнув і знову увійшов до будівлі. Лазар зачинив двері, коли сморід і темрява поглинули його.

Прикривши ніс рукою, спиною до зачинених дверей, він стояв нерухомо, даючи учням змогу зняти шари чорноти та розгледіти внутрішні грані приміщення — кам'яну підлогу; щось на зразок столу; ще один стіл; ще одні двері.

Його очі сльозилися від смороду, який, мабуть, ще густіше закривав навколишнє середовище, ніж темрява, а сморід обпікав очі, немов вихлопні гази з димаря Пекла. Безперервні звуки тріску та гудіння наповнювали будівля. Він витер очі й знову сфокусував погляд на насуплений підлозі та стінах, їхні поверхні ніби вирували в темряві. Це були не його водянисті очі, які надавали їм уявного хвилястого руху; бо їхні обличчя справді рухалися — заповнені мухами, що кружляли, та хвилями тарганів, які майже поглинули їх.

У очевидній киплячій темряві ще більше обрисів будівлі набували форми. Угорі Лазар помітив ряди вигнутих дерев'яних крокв. Разом вони могли нагадувати розлогу порожнисту грудну клітку, підвішену під ще вищою стелею. З них повсюдно звисала безліч мотузок і ланцюгів, кінці яких були прикрашені різноманітними металевими гачками та шипами. На багатьох з них висіла мертва риба — згорнута, плоска та суха. А над усіма ними, можливо, мільйон мух грався на розбитих очах.

Лазар ступив до центру рибного будинку, розпускаючи низько висячі ланцюги, що гриміли за ним. Він зупинився біля прямокутного дерев'яного столу, який стояв посередині огорожі, немов окремий острів. Вся поверхня грубої конструкції була поцяткована глибокими лінійними вм'ятками та нерівними перекриваючимися борозенками, ніби піддавалася повторюваним ударам та помахам ріжучих лез. Він провів пальцем по його заплямованій та вибоїстій поверхні, перш ніж знову оглянути стіни будівлі. На них він помітив ряд кріплень для смолоскипів, схожих на ті, що він пам'ятав з катакомб абатства. Він повернувся до входу і побачив поруч із ним, біля стіни, високе відро. У ньому стояв ряд перевернутих дерев'яних смолоскипів. Поруч із високим

Відро було меншим відром із кришкою — ймовірно, перегінним кубом для заправки смолоскипів.

Він обернувся і зазирнув у найтемніші куточки будівлі, дивлячись повз згорнуті рибні тушки до задньої стіни. Довгий верстак займав усю його довжину. Верхня частина приладу була завалена інструментами для зняття шкіри, хрусткими риб'ячими головами та грудками солі. Під столом і на підлозі він побачив купи акуратно складеного одягу — здебільшого халатів та суконь, вкритих щурячим послідом. Верхній одяг здавався нещодавно складеним; однак, далі вниз і ближче до На підлозі одяг мав сліди сильного гниття. Поряд зі стосами тканини, під робочим столом, акуратно розкладене взуття вишикувалося в ряд. Одне було нове, інше — старе, а ще інше — пошарпане, ніби гризуни прогризли в ньому дірки. Навіть попри це, воно лежало в строгому порядку разом з рештою взуття та одягу. Це могло здатися сюрреалістичним, навіть моторошним . І все ж, мабуть, найбільш неземним у нижній частині столу для Лазаря було те, що він бачив між його ніжками крайні ступені порядку та занепаду, що знаходилися в одному просторі.

Лазар відмахнувся від мух, заткнув рот сухим ковтальним рухом і відкинув робочий стіл. Однак він не міг так легко позбутися прогірклого повітря навколо, як його запаху. був такого виду, що липнув до шкіри, задушував дихання і міг легко подразнити горло будь-кого, мало не вивернувшись навиворіт. Він обшукав решту вольєра, переконавшись, що жахливий сморід виходив не від сушеної риби, а, можливо, від вологе та жахливіше джерело. Його очі стежили за зграєю мух на південь стіну, і до високих обшарпаних дверей з товстим металевим шпінгалом. Він нашорошив вуха і прислухався до рівномірного гудіння, що долидало з-за них. Потім він опустив погляд на щілину на порозі і побачив безліч комах, що злітали та злітали, немов бджоли з метушливого вулика. Лазар схилив голову і подумав, що джерело, яке псує повітря, зіпсував це з-за пошрамованих дверей.

Цікавість уколола його, навіть коли спогад про владний голос Івана луною відлунював у його свідомості, який попереджав його про заборонений тунель Беніон: «Ніколи, цей, Лазаре. Ти можеш вільно блукати всіма катакомбами, крім цієї — ніколи, «Ось цей». Тим не менш, можливо, гола правда Допитливості полягала в її здатності викликати спокусу, достатню для того, щоб розпалити бажання такі ж дикі, як і в будь-якому звірячому серці. Більше того, який звір був здатний слідувати холодній дисципліні свавільного...

невігластво, навіть ігнорувати муки його пекучої цікавості? Лазар пройшов крізь дзенькіт ланцюгів до високих дверей, коли за ним зачинився розступаючийся потік мошок та паперових риб. Він відчинив високі двері та широко їх розчинив.

Тупіт! Туп-тук-тук! Лазар відскочив убік і зашипів на голову, що випала та покотилася по кам'яних плитах. Раптом позаду неї з відчинених дверей вилетіла хмара комах, піднімаючись на крокви, немов мільйон маленьких екзоскелетних янголят, випущених на волю. Голова жінки захиталася і дивилася на Лазаря молочними очима, а з її шиї личинки висипалися кремовою купою. Лазар різко обернувся і заплющив очі, ніби це могло допомогти йому звільнитися та зупинити жахливу подію, яка закарбувалася в його пам'яті. Однак, як і кожна минула подія, яку він міг так яскраво пригадати, було вже надто пізно, оскільки його ідеальні спогади були одночасно даром і прокляттям, навіть щоб вимагати від нього зосереджуватися на найдрібніших деталях навіть найгірших подій у його житті — як навіть зараз, з її кремовою купою.

Лазар кашлянув, задихаючись від комарів. Він повернувся до високих обшарпаних дверей і підсунувся ближче. Крізь відчинені двері він побачив дуже широку, але неглибоку сусідню кімнату, яка, здавалося, простягалася на всю довжину південної стіни. Розуміючи, що він знаходиться в рибному будинку, Лазар зрозумів ймовірну причину існування цієї кімнати, яка сама по собі слугувала окремим і більш санітарним приміщенням для зберігання солоні та в'яленої риби. Однак, за зачиненими дверима вузька кімната, здавалося, служила протилежній меті, не даючи своєму вмісту зіпсувати всю будівлю. Зі своєю Коли двері відчинилися, Лазар побачив, що підлога кімнати була завалена оголеними та обезголовленими трупами. Можливо, п'ятдесят або більше, всі вони були тілами жінок, різного розміру. І всі вони лежали в чіткій формі, руки вздовж тіла, а їхні шиї були спрямовані на північ, до дверей. Загалом, останки могли б нагадувати ретельно складену дерев'яну мотузку, або стопку складеного одягу, або навіть точно викладену лінію взуття. І, як і одяг, трупи демонстрували поступовий ступінь деградації, оскільки все ближче до підлоги чіткі тілесні риси змішувалися в темну суміш запусщеного розкладання. Нижній ряд був безшовним шаром, що, мабуть, нагадував киплячу смолу, що збивалася з ніг на голову від комах. А поверх усієї цієї жахливої купи лежали сонні голови, що дивилися нікуди, окрім, мабуть, найбезнадійнішого з усіх людських станів.

«Аррр!» Лазар кинувся назад, підняв загублену голову і жбурнув її назад у

кімнату та грюкнув високими дверима. Він похитуючись попрямував до столу, що стояв посередині рибного будиночка, голова в нього запаморочилася. Знову він оглянув брудний вольєр, і його погляд зупинився на спокусливих зовнішніх дверях. За ними він знав, що повітря чисте, а земля вільна від мурах та тарганів. Однак, судячи з м'якого червоного сяйва, що лилося з-під порога, він також знав, що Смерть затрималася біля дверей. Світанок нарешті настав — рибний будиночок був його притулком на решту життя . день. Він розтоптав комах зі своїх чобіт, виліз на стіл і коротко оглянув крокви, перш ніж стрибнути між них. Він сів верхи на балки та простягнувся обличчям донизу. Там він лежав, захищений від вогняної колісниці небес та пекельної, вкритої комахами підлоги. І в цьому зовнішньому стані невизначеності, висячи між Раєм і Пеклом, Лазар втік у більш гостинний світ мрій.

~*~

Туп-туп-шшш! Туп-туп-шшш! Лазар ворухнувся, видавши тривожну та неприродну серію звуків, що могли нагадувати звук великого звіра, що повзе по вологій землі, раз за разом б'ючи своїми важкими передніми кінцівками в багнюку та тягнучи за собою безжиттєві задні кінцівки. Лазар почув важке дихання між сходами та згадав день у Колодязному отворі катакомб абатства, коли сквайр Татеус вважав, що на сквайра Мігеля напав монстр. Справді, Лазар тепер чув звуки, схожі на ті, які він уявляв собі як звуки задиханого та пораненого морського звіра, який намагався відірватися від берега та знайти своє останнє місце для гноїв.

Лазар перекотився на бік і здригнувся, потираючись там, де його вага притискала груди та ноги до балок. Він підвівся і присів на балках, перш ніж подивитися на поріг зовнішніх дверей та їхнє червоне сяйво. Багряне світло, яке він колись пам'ятав, тепер мало інший відтінок червоного — вмираючий червоний — і він знав, судячи з тривалого болю під кроквами, що світанок дня нарешті перейшов у сутінки. «Скоро нічне небо буде його», — запевняв він себе. Однак він помітив тіні, що пробивалися крізь сяйво порога . Шуми посилювалися. Він затамував подих; його серце калатало. Якби двері відчинилися, щоб відбити хоча б тонкий промінь світла ...

Бум! Двері розчинилися. Фонтан сонячного світла розлився по підлозі, розсуваючи...

Бурхливе море тарганів. Хвилі комах брижами заповнювали тіні. Лазар відвернув засмагле обличчя та заплющив очі. Він здригнувся та стиснув щелепи, тримаючись як статуя. У своєму сліпому та настороженому стані він чув, як тривожний шум доноситься до рибного будинку — ніби морський звір, що тягнувся та хрипів, вважав прогірклий інтер'єр будівлі більш привабливим місцем для смерті. Однак, очевидний звук тупотіння передніх кінцівок звіра перетворився на більш виразний звук ударів чоловічих чобіт об кам'яні плити. Заскрипили дверні петлі, і сліпуче денне світло потьмяніло. Лазар розплющив очі. Він подивився вниз на знайшов чоловіка, який стояв спиною до рибного будинку та визирав крізь щілину майже зачинених дверей. Він поводився як підозрілий чи бешкетник, який ховається всередині та шпигує зовні.

З тіні над кроквами Лазар побачив спину непроханого гостя: досить кремезного чоловіка з густим жирним чорним волоссям. Плями бруду вистилали низ його кремового халата; а під халатом Лазар помітив пару чорних чобіт, схожих на його власні, вкриті грудками бруду. Лінія брудних слідів вела від чобіт чоловіка до центру кімнати. Лише глянувши на пошарпаний стіл, Лазар зрозумів ймовірну причину тягнучогося звуку, який він чув раніше — він помітив мляву та тендітну руку, що лежала перевернута на підлозі. Однак зі своєї позиції Лазар більше не бачив ні руки, ні тіла власника, оскільки довга стільниця закривала весь огляд, окрім блідої руки. Проте він не наважився спробувати зібрати додаткові деталі та ризикнути почути скрип поперечних балок.

Зрештою, чоловік непомітно відійшов від дверей і зібрав смолоскипи з високого відра. Після цього він відкрив кришку меншого відра, змочив смолоскипи олією та обійшов периметр рибного сараю, вставляючи смолоскипи в настінні кронштейни. Кілька рухів трутницею він запалив увесь вольєр палаючими смолоскипами. Потім він повернувся до зовнішніх дверей і ненадовго визирнув, перш ніж зачинити їх міцною поперечиною. Нарешті, він обернувся і подивився на робочий стіл біля задньої стіни, з акуратно складеними стопками одягу та взуття. Він плеснув у долоні один раз і підніс кінчики пальців молитовних рук до усміхнених губ, ніби насолоджуючись смачним бенкетом.

Лазар звернув увагу на дрібні деталі його обличчя: оливковий колір обличчя, жорстку чорну бороду, темні очі та зовні виражений ніс, схожий на дзьоб. Хоча обличчя чоловіка здавалося Лазарю чужим, найтривожнішою його рисою було те,

неприродний простір його очей — на такому, здавалося б, м'ясистому обличчі вузько розташовані очі чоловіка загалом спрямували доволі тривожний циклопічний погляд.

Обличчя чоловіка одразу змінилося; його посмішка перетворилася на насуплене брове. Він підійшов до неї, підняв з підлоги безжиттєву жінку та поклав тіло вздовж столу. Він підпер руки жінки поруч із нею та розташував її посередині столу, як міг, підлаштовуючи її позу, немов ляльку в натуральну величину. Коли Лазар подивився на неї згори вниз, вона, здавалося, відповіла йому широким поглядом блакитних очей, що виражав глибокий відчай. Однак жах, що висловлювався в її очі різко контрастували із задоволеним виразом розслабленого обличчя — здавалося, вона дивилася на нього з протиборчими почуттями огиди та самозадоволення, однаково позначеними враженим поглядом і ледь помітною посмішкою, затиснутою в куточках губ. І ось вона лежала, вдивляючись у нього знизу вгору, пронизуючи його очима, і, можливо, зазираючи в самі підвали Небес, саме тоді, коли чоловік почав знімати з неї одяг. Обережно та ретельно пальці чоловіка рухалися, як пальці люблячої матері зі своєю прикутою до ліжка дочкою, а він ретельно складав кожну петлю одягу та складав її поруч із прикутим до столу трупом.

Лазар похитнувся та вхопився за крокву, щоб відновити рівновагу. Він прикрив долонею рот і здригнувся від неочікуваної хвилі нудоти, що нахлинула на нього. Крізь рівномірний гул мух та клацання комах Лазар чув кожен важкий подих чоловіка, а також його рівномірне булькання мокротиння; і він спостерігав за товстими пальцями чоловіка, які граціозно розгладжували та складали останній предмет одягу. Лазарю здавалося, що пальці не пасують до рук досвідченого рибалки, оскільки вони виглядали пухкими та ніжними; на відміну від довших, стрункіших і товстіших пальців його батька — чи його власних, якщо вже на те пішло.

Чоловік відніс одяг і взуття трупа до задньої стіни, де поклав їх під робочий стіл серед охайної колекції інших людських покривал. Там він і залишився, спиною до Лазаря, займаючись речами на прилавку. Лазар здригнувся, коли чоловік гукнув йому через плече: «Я Рибалка — Рибалка для всіх людей; і ти звідси не вийдеш! Ні, ніхто не втече з рибного будинку, опинившись усередині — жодному!»

Лазар затамував подих.

Рибалка продовжив: «Ви мені не вірите?»

Лазар відмовився відповідати, і чоловік встромив кінчик ножа для зняття шкіри у верхню частину робочого столу, крикнувши: «З вашого постійного мовчання я розумію, що ви не повірте в це. Однак я навчу вас інакше. Ніхто не може сховатися від мене; навіть ви. Я бачу все, особливо діла та вчинки Диявола!

Однак рибалка відмовився дивитися на Лазаря, натомість стояв до нього спиною, збирав грудки солі в купку, а потім подрібнював їх у купку дрібних гранул. Він змітав розсипану сіль на долоню та розтер нею руки та шию, ніби купаючись. І в раптовому нападі перебільшених звуків задухи він випустив виділення з горла та сплюнув їх поруч зі своїм черевиком. Таракани втекли. «Я запитаю вас лише раз», — відповів рибалка, хапаючись за ніж зі столу. «Ти мені не віриш, диявольське породження? Дай мені відповідь!»

Почуваючись повністю оголеним під відкритими кроквами та відчуючи дедалі сильніше запаморочення, Лазар визнав поразку. Він зітхнув і обміркував своє представлення як літучого християнина ...

Чоловік відскочив від верстата, розмахуючи ножем і хапаючи оголене тіло за волосся. «Відповідай мені, відьмо!» Він похитав головою мертвої жінки, притиснув лезо до її шиї та закричав на неї: «Ти мені тепер віриш?»

Лазар стиснув поперечні балки, подивився між ніг і вниз на нібито фантастичні події, що відбувалися під ним.

«А! Тож тепер ти зізнаєшся!» — вигукнув рибалка трупу. — «Коли все втрачено, коли у тебе немає готового захисту!» Потім знову, як любляча мати, він витягнув глибоко зітхнула і посміхнулася, перш ніж ніжно погладити волосся, кажучи: «Заспокойся, Люба моя». Він облизав її біле око і продовжував втішати її, і ледь чутним шепотом, який Лазар досі чув, промовив: «Не потрібно сліз. Відьми не повинні плакати — лише гарненькі маленькі квіти відчувають їхній смуток».

Лазар спостерігав, як рибалка повернувся до робочого столу. Чоловік загострив свій лезо вдарилося об ремінь для заточування, коли він гукнув у відповідь, ніби відповідаючи на невисловлене запитання мертвої жінки: «Так, ти — і красивіша за більшість».

Чому?

У Лазаря запаморочилася голова, у шлунку запаморочилося. Ліниві мухи чіплялися до його обличчя.

Чоловік засміявся сам до себе і додав уголос: «З тобою ніколи, дівчино. Ти мене не спокусиш. Я розумію твою хитрість: ти вдаєш з себе квітку, лише щоб приховати своє насіння зла».

Лазар стримав кашель. Він оглянув будівлю. Тільки тоді зрозумів причину своєї нудоти, коли дим від смолоскипа, що піднімався, невпинно збирався під стелею, відбираючи у нього повітря — він не міг залишатися на кроквах. Він глянув на поріг зовнішніх дверей і побачив, що ззовні все ще лишається смертельна доза останніх променів денного світла — він не міг легко втекти з рибного будиночка. Він обернувся і глянув на високі обшарпані двері, перш ніж знову подивитися на широку спину рибалки, навіть коли його бажання кашлянути ставало дедалі очевиднішим. Він не знав іншого вибору, окрім настирливої конфронтації та переконливої презентації себе.

Він непомітно рухався, спершись руками на балки, і обережно опустився на мертву жінку. Потім, стоячи на столі, він піднявся на ноги з обох боків від неї. Його погляд не відривався від рибалки, коли він присів над нею навпочіпки. Він затамував дихання і зібрав усю силу своїх кінцівок, викрививши поставу та змістивши центр ваги, аж поки його черевики тихо не торкнулися підлоги. Він ступив, немов кіт, до заґратованих зовнішніх дверей, зупинившись перед їхнім сяючим порогом. Однак, перш ніж він обернувся — перш ніж він встиг підняти руку та стриматися — він кашлянув.

Лазар і рибалка обернулися один до одного. У свою чергу, зляканий чоловік втратив ніж, коли той перевернувся по кам'яних плитах і завмер об північну стіну. Лазар відвів погляд від ножа, розправив крила та зашипів на рибалку.

«Тримайтеся подалі!» — заверещав чоловік, відступаючи до південної стіни.

Лазар зібрався з силами та крилами і залишився на варті дверей, які він ще не міг собі цього дозволити, відкрив на світло денне. «Залишайся там, де стоїш».

«О, я ... саме тут... прямо тут, якщо ви цього бажаєте», — пробурмотів чоловік, поплескуючи по каміння біля нього. Таракани тікали. Він крадькома глянув на будівлю, туди, де лежав його меч для зняття шкіри.

Погляд Лазаря прослідкував за його поглядом; він прогарчав. «Залиш це лежати!» Вони зустрілися поглядами з-за центрального столу та його трупа. «Сідай, де стоїш». Однак, коли чоловік залишився стояти, Лазар додав: «Я скоро піду звідси. Якщо ти сядеш, то сяду і я; і нічого поганого не станеться з нами жодному». Разом вони повільно присіли, і саме тоді, коли їхній спільний погляд пройшов під трупом і м'ясним столом, вони знову зустрілися поглядом. І ось вони сиділи, на п'ятах, тихо дивуючись один одному.

Нарешті Лазар знову оглянув поріг позаду себе, його тьмяне сяйво.

«Ви чекаєте настання темряви, так?» — спитав рибалка.

«Я скоро тебе покину», — заявив Лазар.

Чоловік кивнув. «Можливо, так і буде. Сутінки скоро настануть». Він застогнав і знову сів рівно на підлогу. Він сперся спиною на стіну і підняв коліна, щоб покласти на них руки.

«Як ти пройшов крізь замкнені двері? Ця відьма тебе намовила? Ти що, якийсь демон?»

«Я примостився на балках даху. Я не демон».

«А! І, звісно, ти не демон; проте твої крила та зуби напрошувалися на це питання».

Чоловік прокашлявся та представився: «Амад, я — Амад Гастон; син Барабаса Гастона.

Якщо можна, я під таким ім'ям...»

Ви відомі?

«Лазар — людина, що літає», — коротко відповів він.

Чоловік повільно та глибоко схилив голову. «Честь моя, Лазаре, людина, що літає».

Лазар у відповідь ледь помітно вклонився.

Допитливий рибалка порушив затяжну тишу між ними, сказавши:

«Хоча я чудовий рибалка, досвідчений писар і мудрий у багатьох дивах...»

— Звісно, мушу зізнатися, що твоя крилата поява глибоко ображає мою чутливість.

Справді, якби я був простою богобоязливою людиною, я б поклявся, що ти сам Диявол.

— Він знизав плечима. — Однак, оскільки я не така людина, а отже, ти не можеш бути

Дияволом, можливо, я мав би сприйняти цю випадкову зустріч лише як урок для ще одного дива світу — дива літаючої людини у плоті.

Він нахилився вперед і кивнув. «Ти справді кажеш правду? Ти просто літаючий

чоловіче, і ти скоро вирушиш у дорогу, так?

«Я не брешу, — відповів Лазар. — Я християнин-льотчик, і я скоро полечу».

«Ну, я не християнин», — заявив рибалка. «Однак я також не брешу; я добра й чесна людина, якої я від себе дуже очікую». Піднявши брову, він відкинув волосся назад, ніби показуючи свою кращу сторону. Потім він витягнув нігті, розглядаючи їх. Після чого стиснув губи, приклав до них палець і замислився — можливо, щоб перебільшено виразити свої бездоганні здібності. «А!» — Він клацнув пальцями і вказав на Лазаря. «Я дізнався його назву».

«Ім'я?»

«Так; назва вірша, який я напишу про мою зустріч з тобою. Це буде захопливий твір». Він посміхнувся. «І весь світ буде вражений ним». Він розвів руки до стелі й широко розмахував ними, ніби звертаючись до всього неба. «А вірш матиме назву «Крилатий демон, який називає себе християнином».

«Це була б брехня; а ти стверджуєш, що не брешеш», — заявив Лазар.

«Чи так воно зараз? Бачиш, навіть демон може стверджувати, що не бреше. І будь-яка богобоязлива людина, яка побачить тебе, може поклястися, що ти демон».

«Але ж ти казав, що ти не богобоязливий».

«Правда; однак, ті люди, які могли б прочитати такий вірш... ну, вони справді бояться свого Бога». Він знизав плечима. «Можливо, все зводиться до наступного: слово одного літуна, який називає себе богобоязливим, суперечить слову решти богобоязливого світу, так?»

«Я не демон. Створення фальшивого запису як такого було б брехнею», — дорікнув Лазар .

«Кому? Як ваше одне твердження може спростувати сотню тверджень протилежного?»

Як ти можеш бути правим, а сто людей помилятися? Невже ти такий божественний, щоб робити таке твердження?

«Я знаю цю істину краще, ніж будь-хто міг би собі уявити: я — християнин-літаюча людина, а не демон, який вдає, що не є демоном».

«Але хто може заперечити голос ста проти одного?» Він схилив голову.

«Сотня людей може помилятися, включаючи мене, якщо вони неправильно припускають те, що правильно».

«Ах, чудово!» — вигукнув рибалка, плескаючи в долоні. «Кілька слів...»

оборони, ви спростували претензії тисячі, тисячі чоловіків!

Лазар скривився. «Що ти робиш?»

«Я розмовляю з вами. І я сиджу, як ви й просили».

«Ні, чому ви з ними робите те, що робите?» Він показав на труп.

«О, відьмо», — відповів він, роздратовано помахуючи рукою, — «Вони всі однакові, спокушають добрі серця чоловіків заради злої наживи. Не звертай на неї уваги.

«Ти її вбив?»

Чоловік засміявся. «Вбивці відьом убивають відьом, друже. Це те, що ми робимо».

І будучи християнином, яким ти себе називаєш, ти чув про святу інквізицію відьом, так? Він вказав пальцем між ними обома і запитав далі: «Якщо я не упокорюся, щоб взяти на себе відповідальність, то хто ж міг би, інакше? Ти?»

«Ви робите це заради Святого Престолу? Церква наказала вам вбивати жінок?»

«Відьми, чарівниці, відьми та чарівниці — не жінки; я не вбиваю жінок і дітей».

«З тобою щось не так».

Чоловік схилив голову, вдаючи приємне здивування. «О? І розкажіть про це».

«Я бачив тебе, перш ніж ти прошепотів їй... твій язик у її очах». Лазар похитав головою.

«Я вважаю, що ти називаєш її відьмою лише для того, щоб вкрасти її одяг і взуття».

Лазар спостерігав, як обличчя рибалки скам'яніло. Раптом воно ніби розбилося від його крику. «Не заходь у мою скромну оселю та не наважуйся радити мені, літаючому чоловіче! Ти нічого не знаєш про мене; ні про мій огидний обов'язок перед праведністю; ні про хитрі звички відьом!» Він крадькома глянув на стопки одягу, перш ніж спрямувати погляд на ніж для зняття шкіри. Чоловік повернувся до Лазаря, примружившись. Лазар примовк, щоб ще більше не роздратовати рибалку. Чоловік нахилився вперед, зовні примружившись. Під туманним саявом смолоскипа і крізь кружляюче коло мух Лазар вивчав свої очі — разом вони ніби зливалися всередину і набували подоби єдиної жахливої кулі, що вічно дивилася на нього. Чоловік прогарчав: «Я можу чітко бачити тебе крізь. Ми зовсім різні: ти і я. Ти просто вдаєш мудрого, повторюючи слова інших; тоді як я говорю і пишу свої власні слова, оскільки я мудрий». Чоловік розслабився і посміхнувся. «Послухай мене сьогодні. Я напишу про тебе, о славний Лазарю, вічний вірш праведного і претензійний літаючий чоловік, який знайшов сором у світлі Істини та сховався в тіні Мудрості. Я повністю розкрию тебе і зроблю тебе оголеним у

— Рибалка підморгнув і засміявся, додавши: — Оскільки я живу окремо від вас, маючи і метод, і засоби розважати людські уми.

Лазар стиснув щелепи й глибоко вдихнув, перш ніж відповісти йому Святим Письмом та пильно: «Мудрість від Бога. Ти, здається, вбиваєш, щоб пожадати жіночого одягу. А що ти зробив з її оком?» Він похитав головою. «Ні, твоє серце не від Бога».

Рибалка насупився. «Бог? Хто такий Бог — твій?»

«Є лише один Господь Бог Всемогутній, що на небесах».

«Я очікував такої відповіді. Зрештою, ви маєте захищати свою віру. Вчителі вашої віри навчили вас відповідати саме так, коли інші люди ставлять під сумнів вашого Бога. Проте, захищаючи свою віру, ви не можете навести жодного посилання на жодні письмові чи усні слова, яких я вже не передбачив і які можу скасувати просто свідченням мудрості, роздумами про розум чи зворотним контраргументом . Тож позбавте себе болю збиратися там, де я можу вас не підкорити, особливо з огляду на вашу власну віру». Він схилив голову та посміхнувся, чекаючи відповіді Лазаря .

«Ти не дотягуєш до Бога».

Чоловік насупився, можливо, очікуючи від нього більшого.

На мить між ними запала тиша, лише чути було рівномірне дзижчання комах та потрiскування палаючих смолоскипів.

Лазар ще раз перевіряв багряне с'яво під порогом дверей, коли рибалка гукнув до нього: «Ти хочеш знати, як я став таким відокремленим від більшості, так? Я відчуваю це. Якщо тобі так хочеться знати, то я тобі розповім». **Як це сталося».**

Лазар знизав плечима — для нього сутінки настали недостатньо швидко. Він кивнув. «Мені цікаво знати. Розкажи мені все».

Чоловік посміхнувся і кивнув у відповідь. «Як я й очікував... гаразд, тоді я це зроблю. Як...»

Сталося так, що мої батьки належали до різних королівств, на відстані океанів; проте одного дня, коли вони обоє шукали мушлі на сардинському пляжі, їхні сліди перетнулися, і вони закохалися. Незважаючи на різні віросповідання, вони таємно одружилися, склавши клятву між собою, що не будуть зневажати чи кидати виклик вірі один одного. Через цілий рік після початку їхнього незвичайного союзу народився я. І оскільки я був їхньою дитиною, вони погодилися навчити мене обом своїм вірам, як...

хоча вони були пов'язані одне з одним — як два розповіді про схожі історії. Коли я став достатньо дорослим, щоб сумніватися в різниці між ними, мої батьки також клялися мене мовчати, щоб я ніколи не міг розповісти іншим про свої незвичайні переконання чи різні вірування моїх батьків. Зрештою, ми жили в королівстві землі мого батька, і його мудреці та старійшини племені забороняли будь-які вираження протилежної релігії. Мій батько був справді доброю людиною, оскільки він дозволяв моїй матері таємно сповідувати свою віру, знаючи, що його голова може легко знайти кінець клинка, якщо вона зізнається у своїй справжній вірі старійшинам. Однак, у своїй незмінній відданості, старійшини не залишилися мудрішими. І з часом я колись обійняв не одного, а сімох Богів». Рибалка пильно вдивлявся в обличчя Лазаря.

«Сім?» — спитав Лазар, навмисно кивнувши, ще раз кинувши погляд на все ще сяючий поріг. «Чому, стільки Богів?» Рибалка клацнув пальцями та сором'язливо посміхнувся. — Я й очікував такого питання.

І ніби мимолітне дежавю у його уяві, Лазар згадав, що вже очікував, що чоловік похвалиться: вже очікував такого питання. Більше того, він якимось чином знав, що чоловік може продовжувати говорити про себе аж до ночі.

«Справді. Я шанував сімох богів», — продовжив чоловік, піднімаючи носок чобота, спостерігаючи, як до нього наближається повзучий жук. «Мій мудрий батько молився шістьом богам, а моя добра мати молилася лише одному — її богом був твій власний, якого ти тепер захищаєш як єдиного». Чоловік опустил чобіт; жук клацнув, і він посміхнувся Лазарю. Він нахилився вперед, додавши: «Бачиш, я знаю все про твого Бога, а це був лише один з моїх».

«Або ти приймаєш Його, або ні», — запропонував Лазар. «А оскільки ти вже знаєш Його, але вирішуєш відмовитися, я розумію, що я мало що можу запропонувати, щоб переконати тебе в протилежному». Лазар подивився на нього і запитав: «Можливо, щось було що налаштувало тебе проти Нього?»

Рибалка сердито глянув на Лазаря. Потім голосно захлинувся і прокашлявся, ніби щоб прикрасити момент відхаркування. Він виплюнув мокротиння поруч... черевик і кинув пильний погляд на Лазаря. «Будь ласка, дозвольте мені завершити свою

слова, перш ніж наполягати на своїй нісенітниці».

«Вибачте мені», — сказав Лазар.

Він знову прокашлявся і пом'якшив свій погляд. «Так, ну, все закінчилося, коли мама зрозуміла, що мій батько таємно залицявся до інших жінок». Він похитав головою. «Між нами було стільки таємниць. Мати була такою ж пристрасною, як і він, мудрою». Він зітхнув. «У пориві пристрасті вона вихопила його меч, поки він спав. Однак він прокинувся і, у спантеличеному сні, вважаючи її тінь непроханим гостем, убив її — мертвою на місці. Вона б не заподіяла йому шкоди; вона поклонялася йому, як сонцю, що сходить».

«Мені дуже шкода вашої втрати», — відповів Лазар, глянувши на поріг.

«О, я гадаю, що так», — сказав чоловік із важким сарказмом. «Тим не менш; я прокинувся наступного ранку, нічого не знаючи про те, що сталося. Я пам'ятаю той день все ще чітко — лежачи в ліжку, серед теплого сонця, співу співочих птахів, важких випарів зелених долин і моїх молитов подяки моїм численним богам — не підозрюючи, що моя померла мати та плачущий батько лежать поруч зі мною в іншій кімнаті. — Він махнув рукою в бік Лазаря. — Так, я знаю, що ви таїте до мене співчуття — без потреби, добрий пане.

Лазар лише низав плечима.

Чоловік продовжив: «Засмучений втратою єдиного справжнього кохання у своєму житті, мій батько невдовзі після цього покінчив життя самогубством; однак перед смертю він вимагав, щоб я поклявся йому: що я маю повністю відмовитися від його віри та прийняти віру моєї матері — з її єдиним, Господом Богом, Всемогутнім. Я був ним незадоволений; я відмовився. Тож він плакав; потім він помер, і я опинився сам, і з сімома — сімома Богами, які, між усіма ними, не могли захистити навіть чоловіка та дружину від їхньої власної вічної любові одне до одного». Він нахилився вперед, знову пильно пильно дивлячись на обличчя Лазаря .

Лазар кивнув. «Сім».

«Сім», — вигукнув чоловік, піднявши стільки ж пальців. Потім він плеснув у долоні та посміхнувся. «Тож я поховав обох своїх батьків, кожного за звичаєм, і залишив дев'ять могил у піску, перш ніж покинути свою батьківщину.

«Дев'ять?» — Лазар відчув себе зобов'язаним запитати.

Рибалка посміхнувся. «Рівно стільки ж; відколи я поховав твого Бога в тих рядах»
ТАКОЖ МОГИЛИ».

Лазар докорив йому: «Він — Перший і Останній, і слово Його не загине повіки».

«У всій своїй гостроті пам'яті я вірю, що це була третя могила. А як щодо слів? Я — поет, безсмертний. У словах я ніколи не можу померти, мій славний Лазарю, людина, що літає». Він клацнув пальцями і прошипів, ніби шепочучи таємницю: «Доки хоч одна душа слухає, я живу, шепочучи слова. Це правда. Я — я».

Тиша між ними була лише миттєвою, бо її порушив напад рибалки крикливого сміху. Він раз за разом ляскав долонями по кам'яній підлозі, вигукуючи крізь барабанний бій: «А тепер скажи мені, о Лазарю, літаючий чоловіче! Яка віра була істинною, а яка хибною? Поспішай! Відповідай мені! Відповідай мудрим...»
поете, щоб ми всі не загинули без нього!

Лазар підвівся. «Припини!»

Чоловік засміявся і звинувачувально тицьнув у нього пальцем. «Як я й очікував! Тобі боляче думати про твоє крихітне місце в цьому світі». Він прихилився до стіни, все ще посміхаючись і хитаючи головою. «О, який смуток вони відчувають, коли думають про можливість помилятися в тому, в чому вони бажають бути правими. О, сумнів, який бачення та розум приводять до сліпої віри». Він пильно подивився на Лазар. «Невже ти не відчуваєш тривожного почуття у своїх роздумах про себе?»

Лазар знову присів, його погляд був прикутий до обвітреного обличчя чоловіка — і до його очей. Він дорікнув йому: «Я відчуваю, що існує багато фальшивих вірувань та їхніх пророків; проте я знаю, що моя віра у Всемогутнього Бога — єдина справжня віра».

«Брехня!» — крикнув чоловік, ляскаючи по підлозі. Полетіли запалені мухи. Він поспішно схрестив руки на грудях і міцно обійняв тулуб, гойдаючись туди-сюди, вдивляючись у стелю та вимовляючи слова, які, здавалося, знав і вимовляв напам'ять. «Немає богів. Немає раю. Немає пекла. Немає ні ангелів, ні святих, ані

«Демони чи дияволи». Він раз по разу погойдувався і дивився вгору, уявляючи себе загубленим у власних думках, і продовжував: «Жодних ознак їхнього існування — ніде — жодного підтвердження — жодного натяку — жодної крихти...» «Брехня», — твердо відповів Лазар, звертаючи на себе увагу чоловіка. «Писання — це підтвердження. Це Слово вашого Всевишнього Господа і Спасителя, яке ви заперечуєте».

Чоловік загойдався, і Лазар помітив різку зміну в його виразі обличчя; його характер ніби миттєво змінювався — з обличчя непокірної людини, яка явно переживала психічний розлад, на обличчя незворушної людини з вишуканою та високочолою поведінкою. Він підняв підборіддя і подивився на Лазаря згори вниз своїм дзьобастим носом. «Ваше писання, як ви його називаєте, — це лише спільні зусилля давно померлих і фанатичних книжників, які бажали, щоб усі нащадки чули їхні слова як єдине слово — як єдине слово Бога та віри, яке вони уявляли між собою. Виявляється, люди пишуть про богів і демонів, оскільки боги та демони ніколи не писали про себе». Він погрозив пальцем Лазарю, киваючи. «Можливо, ви дивуєтесь, як я можу знати такі великі речі».

«Не дивно», — пробурмотів Лазар, знову перевіряючи двері.

«І я вам скажу», — продовжив рибалка, не звертаючи уваги на його зауваження. «За мої численні подорожі — різними країнами та їхніми народами — я зустрів багато подібних до вашого писання творів, і всі вони проголошують себе священними словами». і божественні постанови богів. Я бачив їх у багатьох формах: пергаменти, глиняні посудини; кам'яні та дерев'яні таблички; різьблення на стовбурах дерев; навіть шрами та мітки на обличчі та животі людей, які стверджували, що вони були божественно та безболісно намальовані, поки вони спали». Він плеснув у долоні. «І, можливо, ви захочете дізнатися, що, на мою думку, є найпоширенішим між ними?»

«Я цього не бажаю», зауважив Лазар.

Однак чоловік наполягав. «Їхня схожість полягала в тому, що що б вони не передавали як божественне послання, у них завжди була інша частина цього послання для прочитання, що божественне послання було абсолютною істиною, так що будь-яке інше твердження про протилежне було хибним. І чому ваше писання може відрізнитися від решти цих «божест

послань», оскільки воно також проголошує, що інші віри та боги нереальні, окрім тих, яких воно намагається зробити реальними? Чому ж так, щоб це не було просто ще одним «божественним посланням» серед багатьох? Скажіть; яка в цьому більша істина? І як ви можете заперечувати мою істинність про це?» Він посміхнувся та підморгнув.

Зрештою, Лазар докорив йому. «Правда в тому, що ти не приймаєш Господа та Його Слово. Так само, як інші ставлять під сумнів те, чого вони не приймають чи не розуміють, так само чиниш і ти. Саме твоє заперечення — це твоя загибель. І якщо ти справді прийняв Слово Бога, нашого Небесного Отця, тоді ви не стверджували б, що говорите правду, і водночас заперечували б Святе Письмо. Ви не можете заперечувати цю правду, щоб не обманювати».

«О, але я можу... і вже брехав», — заперечив рибалка. «Я не брешу. Я добра й праведна людина, навіть чесний».

Лазар подивився на труп на столі, хитаючи головою. «Ні, ти зла людина, яка лише вдає з себе доброго. Ти не пропонуєш жодної доброї відповіді Богові, окрім своєї невіри в Нього та Його Слово».

Лазар помітив муху, яка повзла по чолю рибалки ; вона зупинилася прямо між його бровами.

Чоловік, здавалося, не помічав комахи на лобі, хихикаючи та відповідаючи: «Я нічого не отримаю, руйнуючи твою віру. Тільки ти можеш втратити, відкинувши її перед нерухомим обличчям Істини». Він підняв долоні та знизав плечима. «Ти... » «Бачиш, тягар правди лежить на тобі, а не на мені, оскільки я не стверджую, що боги реальні». Він широко посміхнувся, спостерігаючи, як Лазар спостерігав, як муха повзає по його обличчю, перш ніж заритися в бороду.

«Бог реальний. Немає інших богів перед ним. Він є — я є», — заявив Лазар.

«Є? Є?» — кинув йому виклик чоловік. «А якби я сказав тобі, що за цим стоїть твій Бог?» — двері, — спитав чоловік, вказуючи на високі обшарпані двері, — ви б мені повірили?

«Я б тобі повірив».

Рибалка схилив голову й насупив брови. «Чому ти сліпо віриш мені, коли на мені має бути тягар правди, щоб довести, що твій Бог за дверима?»

«Можливо, ви не бачите правди, бо шукаєте того, хто має нести її тягар?»

«Добре тоді», — сказав він, ніби задумливо, поклавши палець на підборіддя та відганяючи колись застряглу муху з бороди, — «Якщо я не відчинив двері та не розкрив жодної правди у своєму твердженні, як ви могли повірити мені заздалегідь?»

«Я очікував такого питання», — відповів Лазар. «Мені не потрібно, щоб мені відчиняли двері». знати, що Дух Божий скрізь і в усьому. Він за тими дверима; у цьому камінні стіни; у балках даху ...

Він відмахнувся від мухи та тицьнув пальцем у бік трупа. «Він навіть у її».

Чоловік відпустив його, посміхнувшись і похитавши головою, а Лазар продовжив: «Хто створив її, як не Господь Бог? А хто створив гори та річки, чи сонце та місяць? Ти?» Він похитав головою. «Ні; Всемогутній Бог створив усе — так написано в Писанні. Тож ти можеш залишити свої двері зачиненими та відпочивати, впевнений, що все навколо тебе є доказом Божої присутності».

— Я не думаю, — заперечив чоловік. — Єдиний доказ, який ви пропонуєте, — це показати мені, що мій рибний будиночок існує... що відьми існують... і що тут є все, що має бути тут. — Він підняв руки до неба. — Але ви все ж переконали мене, що ваші...

Бог — це щось більше, ніж ваше бажання, щоб він був реальним, — якщо, звичайно, ви не бажаєте щоб я могла побачити Його мені крізь око відьми чи крізь обличчя місяця. Чи не могли б ви показати мені? Я могла б справді відчувати вдячність за це».

Лазар спостерігав, як рибалка нахилився вперед, крадькома глянувши на підлогу рибного сараю та на свій ніж для зняття шкіри.

«І я б хотів, щоб ви залишилися там, де сидите», — прогарчав Лазар.

Чоловік розслабився, притулившись до стіни, і зітхнув. «Відповідайте мені на таке питання: якби не було каменів, дерев, відьом, гір чи навіть сонця — якби нічого не було, то як...» чи міг би ти все ще вірити в існування свого Бога?

«Якби нічого не було, то я також був би нічим і не міг би нічого знати.» Однак, оскільки я є собою, то я знаю, що Бог також існує, оскільки я не створив себе сам».

Чоловік стиснув щелепи й обміркував відповідь Лазаря. На мить запала тиша.

Зрештою, чоловік запитав: «Чому ви применшуєте Великого Творця, називаючи Його лише богом, царем чи батьком?»

«Великий Творець? Ти маєш на увазі «Всемогутній Бог?»»

«Ні. Я не казав «всемогутній Боже»; я не казав «царю», «владико» чи «герцогу богів»; я сказав...» не кажіть, Бог Добра, чи Бог Зла. Я сказав, Великий Творець, якому не потрібно славного імені чи шляхетного титулу.

«Всемогутній Бог має багато імен. А ви даєте Йому ще одне, називаючи Його «Великим Творцем».»

«Я цього й очікував». Він зітхнув, перш ніж постукати пальцем по нозі, читаючи повчання Лазарю. «Усюди, куди я подорожував; з кожною людиною, яку я зустрів, яка присягала на вірність Богу, він проголошував те саме, що й ви зараз — що Його Бог — Великий Творець. Однак Великий Творець — це не Бог людей. Великий Творець створив людей і змусив їх дивуватися цьому світу та вірити в своїх Богів. Зберіть, якщо хочете, мого славного літаючого чоловіка, який називає себе Лазарем».

«Бог є Істина; мені не потрібно захищати Його перед обличчям богохульства».

Рибалка здригнувся, перш ніж засміятися. «Бог є Істина? Це все... просто так... нічого більше?» Він розреготався. «Ну, звісно, ви можете сказати таке; так само, як будь-яка людина могла б сказати, захищаючи свого Бога, що її Бог є Істина. Зрештою, яка людина була б настільки дурною, щоб сповідувати віру в фальшивого Бога?» Він засміявся. «Ви нічого не сказали і багато сказали одночасно — не сказали нічого суттєвого на захист свого Бога; проте, багато розкрили про вашу нездатність добре захиститися навіть найпростішими твердженнями».

«Я ж казав тобі, що не захищаю Його; я лише ділюся Його Істиною», – заявив Лазар. «О?» — чоловік нахилився вперед. — «Тоді дайте мені відповідь на цю істину: Великий Творець добрий чи злий?»

«Якщо ви говорите про Бога, то Він добрий».

«Брехня! Великий Творець — це все! Усе походить від Великого Творця — все добре, все зло, від квітів до відьом — все! Як ти можеш стверджувати, що ділишся правдою, коли пропонуєш лише напівправду? Я також підозрюю, що ти віриш, що зло походить лише від дияволів та демонів, так?» Він кивнув, посміхаючись.

«А звідки ж взялися ці лихі істоти — самі? Розкажіть мені таку дитячу казку!»

«Здається, ти знаєш Слово Боже й без мене», — сказав Лазар.

«Чому ти просиш мене поділитися Істиною, а потім відкидаєш її?»

Рибалка знизав плечима. «Якби я розповів вам одним подихом про все, що не так з вашими переконаннями, то ви б цінували можливість відкинути всі подібні питання одним помахом руки. Я не хочу витратити стільки значних і тривалих зусиль, гостро розглядаючи численні аспекти ваших хибних уявлень, лише для того, щоб ви запропонували мені дивний і безглуздий докір, такий незначний, як, можливо, «Я вам не вірю» або «це не так». Отже, ваша увага та жвава участь, безумовно, необхідні. Чи хотіли б ви взяти участь у такому відвертому обміні думками в пошуках Істини, мій славний Лазарю Гогу, сину Івана Гогу?»

Лазар похитав головою. Він пильно подивився на чоловіка. «Ні, я так не думаю».

«Навіть анітрохи? Твій рот, схожий на собачі зуби, благає про тишу, але твої очі говорять інакше. У них я бачу кричущу цікавість і спрагу відповідей на твої численні запитання».

«А можливо, ти бачиш і чуєш лише те, що бажаєш бачити і чути, мій не менш славний Амаде Гастоне, син Барабаса Гастона?»

Рибалка засміявся і погрозив пальцем Лазарю. «У тебе кмітливність!»

Чудово сказано! Тоді, можливо, ми обидва винні в подібних помилках у передбачливості — ти, з тим, що ви не можете побачити як принципово неправильне у вашій вірі; і зі мною, з чого я не повинен бачити у твоїх все ще голодних очах. — Лазар стиснув зуби, коли чоловік продовжив. — А тепер, оскільки я мудрий і бажаючий, мій крилатий, я поділюся з тобою самою істиною про людей та їхніх богів.

«Ти ж мусиш?» — пробурмотів Лазар, швидко оглядаючи двері позаду себе, поки рибалка також крадькома глянув на свій загублений ніж.

«Справді», — підтвердив чоловік. «Це так: як діти втішаються в присутності своїх батьків, так і їхні батьки знаходять розраду в Богах. І так само, як діти благають своїх батьків про керівництво, впевненість і милосердя, так і їхні батьки моляться Богам про керівництво, захист і благодать. Зрештою, коли батьки були ще дітьми, вони також страждали від невинності, страху та дурості. Чи...

Ви зрозуміли, що я маю на увазі?

Хоча Лазар зрозумів його думку, він не відповів, оскільки був повністю захоплений очевидною недоречністю дивного, якщо не фантастичного, зображення перед ним. Загіпнотизований, він дивився на рибалку, який успішно продемонстрував гостру проникливість і тверезу рефлексію, і який почав читати йому лекції з-за трупа, якому він лише мить тому читав лекції, роздягнувся і облизав йому око.

«Твоїм мовчанням я збираю тебе, щоб ти зібрав мене», — заявив рибалка, повертаючи увагу Лазаря .
«А тепер я дарую тобі ще більшу істину, яку ти неодмінно заперечуватимеш через свою віру. Ось що: Великий Творець — це все. А оскільки він є всім, у нього немає знайомого обличчя, щоб дати нам втіху чи розраду; немає батьківських рук, щоб забезпечити нам певність чи захист; і немає материнської мови, щоб втішити нас чи зцілити наші болі». Він погрозив Лазарю вказівним пальцем.
«Тепер ви знаєте, чому існують книги та оповіді про богів. Люди ритуально записують і говорять про богів між собою, спеціально для того, щоб переконати себе масово, що боги існують. І у своїх улюблених сторінках Святого Письма — у своїх співочих словах проповідей — вони надають богам обличчя, форму та ім'я . І, як віруючі у вашого власного Бога, вони називають його «Йим, Отцем, Господом і Царем» і надають йому таких рис, як «гнів, милосердя, смуток і благодать»; ніби вони створили свого Бога за образом своїм». Рибалка посміхнувся. «А тепер відповідай мені, о славний Лазарю: якби свині могли дивуватися собі та широкому світу; якби вони були такими ж здібними, як людина, то чи не могли б вони так само записувати і говорити про богів, які були створені за образом їхнім?»

«Якщо твоє серце було з Богом, то я не вірю, що ти повинен дивуватися тому, чого свині не можуть зробити», — заперечив Лазар.

«А якщо ти не дивуєшся нічому, що не є подібним до здібної свині, то як ти можеш повністю осягнути те, що є подібним до твого нездатного «я»?» — саркастично запитав чоловік .

Лазар стиснув щелепи. «Мені не потрібно захищати мого Бога перед Його ворогами; і, що стосується мене, я вважаю, що цілком здатний своєю вірою та розумом зрозуміти, що тобі бракує таких самих здібностей».

Рибалка зашипів, засміявся і відпустив його, махнувши рукою. «О, проте я маю таку ж віру у свої здібності та у Великого Творця, як і ви, у свої дурні уявлення та сліпі переконання, щоб закрити очі від болісної правди безжального та сповненого зла світу». Він знизав плечима. «Усі вони роблять це — так само, як і ви. Вони обирають віру в краще місце та в турботливих Богів, щоб втішити свої численні життєві негаразди». Чоловік опустився і похитав головою, важко зітхнувши.

«І все ж, як не сумно, вони залишаються в жорстокому світі; а їхні боги — це лише відчайдушні спроби наділити знайоме обличчя безформним і безликим Великим Творцем». Він захлинувся, прокашлявся і додав: «У своїх мріях про краще місце вони відмовляються дивитися на світ, створений Великим Творцем». Чоловік заплющив очі і, здавалося, заплакав, коли Лазар схилив голову.

Лазар здригнувся, коли чоловік лягнув рукою по підлозі та зареготав. «Які жалюгідні звірі!» — вигукнув він. «Їхні боги — лише нікчемні зображення з ляльковими головами, які не відповідають подобі Великого Творця!» Він знову засміявся. «І більше того; вони не тільки стверджують, що їхній Бог — Великий Творець; але й багато з них так само клянуться, що Великий Творець вклав своє насіння в жінку та навіть породив чоловіка-бога!» Він засміявся та похитав головою. «З усіх «дурні ідеї — чоловік-богом, якому вони поклонялися та вбивали». Його вираз обличчя раптово змінився на уявне задумливе споглядання. Він пильно подивився на Лазаря та почухав бороду. «Ти справді можеш повірити в таку безрозсудність?» Потім він підморгнув і посміхнувся.

Під полум'ям смолоскипа, що спіралеподібно розкручувався, і під холодним поглядом чоловіка, Лазар міг відкрити той самий вогненний і крижаний погляд, що колись виходив з очей його матері, — ту саму безсердечну пристрасть, що палала в них. Він заперечив рибалці цитатою з Писання: «Бо так полюбив Бог світ, що Сина Свого Єдинородного дав, щоб кожен, хто вірує в Нього, не загинув, а мав життя вічне».

Театральним жестом чоловік підняв одну руку високо в повітря, а іншою схопився за груди, кажучи: «Слухайте! Ваші слова — справжні кинджали в моєму серці, так ранили мене! Ви їх добре підготували», — глузливо вигукнув він. «Так несподівано; так свіжо сказано! Ваша мудрість ...»

Лазар змінив позу та глянув на лезо, що знімало шкіру, коли чоловік безсило опустив руки поруч із собою, повернувся до Лазаря із заборонним виразом обличчя, а потім додав: «Від того, у кого ти позичив ці слова, тобі слід повернутися до нього та повідомити, що вони порожні та безглузді». Він клацнув пальцями й показав на Лазаря. «Більше того, ти повинен йому сказати...» що він подвійний дурень — по-перше, за те, що повірив у ці слова правди; а по-друге, за те, що переконав тебе поводитися зі мною як такий самий самовпевнений і проповідницький дурень, як він поведився з тобою!» Рибалка міцно обійняв себе руками і притиснувся спиною до стіни, сидючи нерухомо з кам'яним обличчям, дивлячись на Лазаря.

Лазар згадав раптову зміну у своєму тілі. Він міг пригадати лише тричі за своє життя такий самий рівень обурення, який, здавалося, в ту мить зігрівав його. Він згадав спалах гніву, коли капітан убив його батька — зниці його очей звузилися. Він згадав свою оголену матір, яка підірвала б його життя. його віра та спроба вбити його крилатим Чудовиськом — він стиснув кулаки і стиснув щелепу, обмірковуючи пошепки солдатів Гугона, які звинувачували його в тому, що він крилатий монстр, яким він не був — краплина поту пробігла по суворій лінії його обличчя, коли Лазар тепер вивчав демонстративно здібного чоловіка перед собою, який поведився як монстр і насміхався з самої основи його віри. Він глибоко вдихнув і пильно подивився на чоловіка, який наважився відкотити наріжний камінь його комфорту, а разом з ним і впевненість у тому, що він здебільшого схожий на свого батька і зовсім не схожий на свою жахливу Матір.

«Зовсім не схожа на Матір — не справжнє Чудовисько», — заспокоїв він себе, зітхнувши та химерно посміхнувшись, коли відповів: «Я не запозичив ці слова в когось іншого, як ти стверджуєш. Це Слово Боже, у Святому Письмі. А оскільки ти стверджував, що знаєш Святе Письмо, але, здається, не згадуєш Слово Боже, коли воно тобі відкривається, то, можливо, ти збрехав?»

Рибалка відповів тією ж химерною посмішкою. «Я не брешу. І, якщо хочете, будь ласка, спробуйте нагадати, що я людина честі, і навіть добре обізнана. Я пам'ятаю ваш уривок із Святого Письма повністю — кожне слово і кожен вірш, у всьому його томі». Однак, хоч ти й можеш набути таких здібностей, що перевершують будь-яку звичайну людину, я не така людина». Він прокашлявся і знову посміхнувся. «Тож скажи, мій славний Лазарю, і летючий християнин нічного неба, одягнений у чорне;

Ви також пишете?

«Я пишу», — відповів Лазар. «Однак, якщо ти знаєш кожне слово кожного вірша з Писання, як ти стверджуєш, то міг би процитувати вірш: 2 Царів, 35 з 17?»

Рибалка здригнувся і скривив губу. «Хитро ви й хотили обрати саме цей вірш для перевірки моїх здібностей. Проте я приймаю ваш виклик і очікую...»
«Та сама демонстрація по черзі». Він глибоко вдихнув і промовив вірш, кажучи: «Ви не боїтеся інших богів, не вклоняйтеся їм, не служите їм і не приносьте їм жертв». Чоловік плеснув у долоні один раз і додав: «Ось і все». А тепер дозвольте мені ще раз нагадати вам, що я прихильно ставлюся до лише Великого Творця і не поклоняюся таким Богам, як ваш. — Він вказав на Лазаря. — Ваша черга — розкажіть мені про Приповіді, 1 з 8. Як це читається?

Лазар згадав це вголос, кажучи: «Хіба Мудрість не кличе? Хіба Розум не дати свій голос?»

«А!» — вигукнув чоловік, піднявши брову. — Можливо, у вас є щось ще невідоме?»

Лазар кивнув. «Можливо, ви зрозуміли, що мені не потрібно хвалитися своїми здібностями? Однак, якщо ви наполягаєте на цьому — як і ви, — я знаю кожне слово кожного вірша з Писання, Амаде Гастоне; рибалко та поет, син Барабаса Гастона».

Чоловік підняв другу брову, рівно як і першу. «У вас також є дар — дар неподільної пам'яті?»

«Я пам'ятаю те, що бачу й чую, якщо це значення твоїх слів», — заявив Лазар .

«Лише один раз ти щось бачиш чи чуєш, і назавжди це запам'ятовуєш?»

«Поки що», — відповів Лазар і холодно додав: «Однак я не жив вічно, а ти?»

Чоловік ляснув себе по чолу, помітно вражений, і сказав, дивлячись у стелю. «У За всі свої дні я ніколи не зустрічав іншої, схожої на себе! А в цієї є крила! Що за...
«Грандіозний задум, який створив з нас Великий Творець!» Він кинув, здавалося б, радісний погляд на Лазаря та запропонував: «Можливо, ми з тобою більше схожі, ніж мені здавалося спочатку — ти і я!»

Лазар глянув на труп, що лежав між ними. «Ми зовсім не схожі».

«О, але ж ми є такими», — наполягав чоловік, розмахуючи руками. «У нас однаковий задум; ти і я, оскільки ми обдаровані та прокляті одним і тим самим — повністю

усвідомлюючи себе». Він відкинувся назад і примружив очі, перш ніж запитати Лазаря:

«Скільки разів ти перечитував одні й ті ж вірші свого Божественного тексту?»

«Святе Писання — це Слово Боже, а не побожний текст», — відповів Лазар.

«І я перечитував ті самі вірші багато разів, як і ви».

Чоловік скривився. «Тоді чому ви читаєте те, що вже прочитали, щоб ваші спогади не були менш точними, ніж ви стверджуєте?»

«Те, що я добре пам'ятаю Боже Слово, не робить мене його майстром», — заявив Лазар.

«З кожним новим прочитанням я досягаю нові значення». Потім він нахилився вперед і з кулак, впершись у підлогу, Лазар підсумував: «Навіть повний спогад не надає повного значення речам, які згадуються».

Чоловік притулився до стіни, посміхнувся і зайнявся хрусканням пальців. «Можливо, ви говорите правду, бо пам'ять не сприяє розумінню; проте я не пригадую жодної дискусії між нами щодо «розуміння» слів». Він підняв брову та кивнув. «Однак, оскільки ви підводите нас до кореня дерева, який включає саме значення писаного слова, можливо, я повинен поділитися з вами тим, що існує багато способів вимірювання значення писаних творів, окрім того, що в них написано». Чоловік похитав рукою.

тицьнув пальцем у Лазаря та засміявся. «Ти стверджуєш, що перечитував свій Божественний текст знову і знову, хоча б для того, щоб краще зрозуміти його значення. Дай мені відповідь: чи розглядав ти хоч раз значення його віршів за словами та поняттями, які в них не містяться? Чи зважував ти їхнє значення з урахуванням усього, чого вони не говорять? Чи знаходив ти більше сенсу в цих віршах завдяки ретельному підбору слів, понять та їх повторенням? Чи був ти настільки захоплений читанням віршів, що не зміг побачити весь зміст свого Божественного то...

«Я читаю ваші писання не для того, щоб дізнатися про те, чого в них немає; так само як я не читаю про птахів, щоб навчитися робити хліб чи вино. Ви говорите, але нічого не кажете».

«О, але ж я так роблю; це ти слухаєш, нічого не чуючи. Скажи, будь ласка, скільки текстів ти прочитав, Лазаре?»

«Багато».

Чоловік кивнув, мабуть, задумливо. «Багато? Тоді скажіть мені, скільки з цих текстів були богоугодними? Скільки з них говорили про різних богів і вірування — тих, окрім цих писань, які ви тепер приймаєте за істину?»
«Я не такий, як ти, щоб приймати багатьох богів, понять та нісенітниць. Є лише один Бог, одне Слово та одна Істина; і мені не потрібно читати брехню».
«І я очікував такої відповіді. Проте, я поділюся з вами такими думками, які ви категорично відмовляєтеся чути. Ось що: так само, як кожна людина народжується, кожна людина помирає. А оскільки жодна людина не хоче помирати — оскільки кожна людина хоче жити вічно — люди винайшли спосіб і спосіб, за допомогою якого можна уникнути мук роздумів про власну загибель. Що ви думаєте про таку істину?»

«Можливо, ти знайдеш спосіб мовчки обміркувати свою кончину, так?» — спитав Лазар, ще раз коротко перевіряючи слабке сійво порога дверей.

Рибалка хихикнув і продовжив: «Як і будь-хто, будь-якої віри, ваш пристрій — це ваш благочестивий текст; а ваші засоби — це його письмові правила. З усіх різних вірувань, з якими я стикався за свої дні, я виявив, що вони мають спільне розуміння. В основі всіх них є священні написи, які стверджують, що вони створені божественним чином. І всередині цих написів і благочестивих текстів є письмові правила. Їхні правила різняться між вірами та народами; однак я розгледів їхню схожість і вважаю їх досить непримітними. Чи хотіли б ви почути єдине правило, яке вони мають спільне?»

Лазар відмахнувся від мухи та відпустив Амада, звернувши увагу на кількох тарганів, що зібралися на підлозі перед ним — здавалося, вони представлялися один одному за допомогою пар довгого волосся, прикріпленого до їхніх голів.

Чоловік продовжив: «Єдине правило для всіх них таке: якщо людина приймає божественні писання своєї віри за істину і дотримується її правил, то вона житиме вічно в щасті та мирі. А якщо людина не приймає писання за Істину, то вона також житиме вічно, але в горі та болю». Він засміявся. «Що?»
Чи говорить це вам про ваші власні писання, якщо розглядати їх у тому ж світлі, що й інші божественні написи? Що це говорить про будь-який напис будь-якої віри, який стверджує, що він божественний?»

Лазар похитав головою. «Можливо, в тобі є щось більше, також невідкрите. Це...»

можливо, те, чого ви не пропонуєте, найбільше розкриває про вас. Я запитую вас ось що: з усіх цих вірувань, свідками яких ви були, і в усіх словах, які ви про них прочитали, чи знайшли ви хоч одне твердження, яке вихваляє вас за зло, яке ви тут скоїли? — Він вказав на труп. — Яка віра з усіх тих, які ви стверджуєте, що знаєте, могла б визнати ваші вбивчі вчинки добрими чи праведними?

Чоловік посміхнувся і нахилився вперед з відповіддю: «Твій власний, Лазаре». «Ні, не моє. І ти все ще стверджуєш, що не брешеш?» «Тобі слід пам'ятати, що я не брешу. Твоє плутанина з Істиною не означає, що я говорю неправду. Це просто означає, що ти повинен дивитися далі того, що ти вважаєш істиною».

**«Не вбивай; не кради. Немає більшої істини, ніж Слово».
Бога».**

Чоловік відкинувся назад і кивнув. «Я вже давно очікував, що ви скажете те саме ; і з того часу я підготував запитання, щоб відповісти на ваше твердження. Я запитую вас ось що: якщо Якщо ти мав глибоке розуміння, таке, що знав спосіб убити Диявола твоєї віри та очистити світ від зла, то чи вбив би ти свого Диявола?

Лазар примружив очі. «Я знаю, що ви тут робите: вбиваєте жінок, щоб потім вкрати їхній одяг».

«Я також питаю вас про це», — продовжив чоловік, — «Якби у вас були засоби, щоб вкрати сили вашого Диявола та таємно поховати їх, щоб вони назавжди зникли з лиця світу; тоді чи вкрали б ви у свого Диявола?»

Спогади про велетенську Літаючу Свиню промайнули в голові Лазаря; він відповів: «Диявол стане перед Богом і відповідь за кожен злочин. Я не Бог; і мені не потрібно дивуватися тому, чого не станеться. І я вважаю, що з тобою щось не так, що ти думаєш про такі речі».

Чоловік докорив йому: «І я вважаю, що з твоєю вірою щось не так , що не дає тобі шукати щось поза нею. Проте я передбачав, що ти не вб'єш свого Диявола, навіть щоб врятувати світ. Зрештою, твоя віра вчить тебе бути здебільшого обережним, рятуючи себе від самого себе».

Лазар похитав головою. «Бог дав Свого єдинородного Сина ...»

«Як ви кажете!» — вигукнув чоловік. «Однак ми не говоримо про віддачу життів; але їхнє взяття! Якби у ваших писаннях не було сказано, що люди забрали життя вашого бога-людини, тоді у ваших же писаннях не могло б бути сказано про те, що ваш Бог дав життя Собі, чи не так?

Ті люди, які розіп'яли Христа, не були як Бог, Амаде. Вони робили лише те, що їм було дозволено Богом, якою б ціною вони не заплатили зрештою.

«Саме так, Лазарю. Ти говориш достатньо правди у своїй вірі, щоб загнати себе в куток зі мною — як я й очікував». Рибалка жестом простягнув руку на труп і додав: «Великий Творець дав мені здатність забрати кілька життів, щоб я міг врятувати ще більше. Я запитую тебе зараз: чи будь-який поганий вчинок, скоєний виключно проти Зла, не є добрим вчинком?»

Лазар підняв брову. «Вбивство — це не спасіння».

«Вбивство відьом рятує світ», — дорікнув чоловік, примружуючи погляд. «Якби їм дозволили жити, вони б продовжували поширювати своє зле насіння смерті, розпаду та лихих прикмет серед усіх добрих людей землі».

Лазар подивився на мертву та здебільшого нічим не примітну жінку, перш ніж запитати: «А звідки ви можете бути впевнені, що вона відьма?»

Чоловік пихнув, помітно вражений зухвалістю Лазаря поставити це питання.

Він продовжив власним питанням: «Як вправний коваль розпізнає коня? Як первосвященик знає ознаки та знаки зла?» Він прогарчав на Лазаря: «Не смій заперечувати мою мудрість. Я досвідчений і досвідчений мисливець на відьом. Ти нічого не знаєш — нічого — про ремесло чи діяльність відьом та старих!»

— Як ти кажеш, — погодився Лазар. — Це правда, що я мало про них знаю. Це також причина, чому я прошу в тебе таких доказів. — Він жестом показав на покладений труп.

— Чи можеш ти надати докази того, що ця жінка, або будь-яка інша, є відьмою?

Чоловік пильно глянув на Лазаря, перш ніж визнати: «Полювання на відьом — це не зовсім точне застосування, мій славний і допитливий крилатий чоловіче. Не можна вимагати абсолютних доказів від недосконалої практики. На відміну від твоєї простої віри, світ Великого Творця не такий звичайний і простий, як ти можеш здогадатися, — він сповнений складнощів, тонкощів і багатьох відтінків сірого».

Лазар кивнув. «Тоді, чи можу я зрозуміти вашу складну відповідь так, що ви це зрозуміли?» не мати доказів того, що вона відьма, або що ви могли б згадати мені про «складнощі» та «відтінки сірого», намагаючись приховати просту правду, що ви — У мене немає таких доказів. — Він нахилився вперед, продовжуючи наполягати на чоловікові. — Я вважаю, що ви не можете довести, що жодна зі своїх жертв є відьмами. Більше того, я вважаю, що ви бачите в них відьом лише після того, як забажаєте їхній одяг та взуття. — Він вказав на робочий стіл зі складеними сукнями. — Чому б інакше ви так ретельно їх розміщували?

«Брехня!» — вигукнув рибалка, ляснувши по підлозі. «Я роблю це не для себе, а для тебе — для всіх!» Чоловік гнівно похитав вказівним пальцем. «У тебе просте око, ти бачиш лише день чи ніч, не звертаючи уваги на сутінки чи світанок!» «Ви визначаєте речі як такі, що є добрими чи злими, не вимірюючи їхнього значення чи ступеня правильного та неправильного в них!» Він знову ляснув по підлозі. «Як ти смієш припускати, що знаєш мої наміри, лише наводячи докази моїх дій, значення та методи яких тобі досі невідомі, — як ти смієш мене судити!»

Лазар стиснув губи й підняв брову. Потім він холоднокровно відповів: «Можливо, в мене просте око. Однак моє просте око ясно бачить, що ти оточуєш себе одягом та взуттям, вкраденим у тих, кого ти засудив і власноруч засудив на смерть». Він важко зітхнув. «І ти стверджуєш, що робиш це не для себе, а для мене — і для всіх. Як таке може бути?»

Чоловік глузливо запитав: «А знаєш, чому ти так мало знаєш про відьом?»

«Я ніколи не бачив відьми, — відповів Лазар, — і не чув про таку, окрім тієї, що написана у Святому Письмі».

«Саме так! Ви ніколи не бачили відьми, відколи вірні мисливці на відьом, такі як я, очищають світ від них. І я не самотній у цьому праведному починанні. Навіть духовенство вашої церкви прагне покращити світ, вишукуючи їх та знищуючи. Їхнє зло поширюється через усе, до чого вони торкаються. Ми робимо те, що повинні. Мисливець на відьом не насолоджується своїм обов'язком; він лише робить те, що правильно».

Лазар кинув погляд між робочим столом і мертвою жінкою перед ним.

коментуючи: «Якщо мисливець на відьом намагається позбавити світ від зла відьом ; а відьми поширюють зло через усе, до чого торкаються; то чому мисливець на відьом може бажати одягу та взуття відьми? І чи міг би мисливець на відьом не ставати ще злішим у своїй боротьбі за знищення відьом, коли він так часто накладає на них руку?»

«Чому ти так захопився одягом та взуттям? Слухай себе!» — заревів рибалка . «Одяг та взуття — взуття та одяг! Ми ж говоримо про відьом. Щось з тобою не так? Ти не можеш бачити далі себе?»

«Я можу».

«Тоді зробіть мені честь!» — вигукнув чоловік.

Лазар кивнув, обмірковуючи виклик. Він показав на мертву жінку між їх, запитуючи: «По-перше, чи пам'ятаєте ви ім'я цієї жінки?»

«Відьма; стара баба; карга — одне ім'я пасує до кожного», — різко відповів чоловік.

Лазар низав плечима. «Можливо, той самий Амад Гастон, у повному вбранні, син Варабаса...» Гастон, бажає, щоб вона була анонімною та голою, так?

Чоловік пильно глянув на нього, а Лазар продовжив: «Однак, якщо ця жінка раптом переведе подих і оживе, і її змусять правдиво розповісти все, що вона знала; і я запитаю її, чим мертва й гола відьма менша, ніж мертва й одягнена відьма, то як вона мені відповість?»

«Воно не оживе! А відьми йдуть лише брехня!» — прогарчав чоловік, зірвавшись на ноги. — «Хто ти такий, щоб прокрадатися до мого рибного будиночка та знущатися з мене в компанії відьом?»

Лазар швидко підвівся, зробивши кілька кроків. «Стій там, де стоїш!»

Чоловік відірвав око від леза для зняття шкури та кинув виклик Лазарю: «А якщо я це зроблю...» — Ні? Що ти зробиш — уб'єш мене? — Він посміхнувся. — Я пам'ятаю правила, які тебе зобов'язують — Ти не повинен ...

Лазар частково розправив крила, відкрив рота і тихо зашипів, так що чоловік міг бачити його зуби на всю довжину.

Чоловік відкинувся назад і сперся на стіну. «Можливо, у тобі є щось більше, ніж здається на перший погляд. Ти тепер намагаєшся мене збити з пантелику, так?» Він натиснув...

пальці торкаються скронь і примружуються від очевидного болю. «Як і вони, ти намагаєшся засяяти мій розум злими думками». Він потер обличчя, глибоко вдихнув і ледь помітно посміхнувся. «Однак ти не можеш використати своє зло проти досвідченого мисливця на відьом, мого славного Лазаря».

«Твої думки належать тільки тобі, разом зі злом, що гниє в них.»
Це ти сам себе знищуєш.

«Тихо», — процідив чоловік, зупинившись і широко розплющивши очі, оглядаючи стіни.

«Слухайте, слухайте!»

«До чого, нам слухати?»

«Цхм... чути їх зараз... з-за дверей!» — вигукнув він, тримаючись за голову рукою та тицяючи вказівним пальцем у бік високих обшарпаних дверей. «Знову вони шепочуть свої заклинання. Накрийся! Швидше, мій добрий літаюче!» Чоловік бурмотів незрозумілу нісенітницю, постукуючи пальцем по різних частинах себе; однак, на відміну від священика, який міг би навмисно перехреститися, передбачувано зображуючи розп'яття, рибалка шалено торкався себе всюди і в довільному порядку — чола, ребра, ока, коліна, язика...

«Що ти робиш?» — спитав Лазар, схиливши голову.

«Стережися, Лазарю! Пильнуй своїх думок перед обличчям Зла — цих злих відьомських витворів! Зважай лише на чисті думки, щоб не загинути зсередини!»

Лазар кидав погляди то на високі обшарпані двері, то на рибалку, якого він знайшов, повністю заглиблений у себе; очевидно, сповнений рішучості торкнутися кожної помітної частини свого тіла, одночасно брязкаючи губами та бурмочучи потік нерозбірливих висловлювань, що могли нагадувати читання молитви невідомою мовою.

«Очисти свій розум», — порадив чоловік Лазарусу. Він перестав торкатися себе, приготувався. Він уперся руками в стіни й нахилився вперед, глибоко й рівно дихаючи, коли читав Лазарю: «Збери свої сили зсередини. Це шлях мисливця на відьом. Уподобнися до Меча Істини — як розкуваний метал — перед обличчям Зла».

Лазар озирнувся назад і на зовнішні двері, які тепер не проливали світла. поріг — нарешті настала ніч. Потім він знову глянув на труп, що лежав на столі, та високі обшарпані двері, а потім знову подивився на рибалку, який тепер розслаблено стояв біля стіни, дивлячись йому в очі з посмішкою.

«Вони не можуть нам завдати шкоди», — запевнив він Лазаря, — «Тепер ми маємо повний захист під могутніми обладунками Великого Творця».

«Захист», — недовірливо запитав Лазар. «Від мертвих?»

Чоловік рішуче похитав головою і притулив вухо до обшарпаних дверей, люто шепочучи, наказуючи Лазарю слухати. «О, вони не мертві, мій добрий учне; вони лише вдають, що мертві. Якщо ти сподіваєшся бути таким же досвідченим мисливцем на відьом, як я, то ти мусиш знати численні шляхи відьом. Це буде твій перший урок з багатьох. А тепер слухай уважно — використовуй свої чудові вуха та познайомся з немертвими».

Лазар напружився і прислухався до звуків з-за високих дверей.

«О, справді», — наполягав усміхнений рибалка, — «почуйте їх чітко, як вони шепочуть між собою таємниці Зла». Він показав на голий труп. «Це вона, з відрубаною головою, здатна викликати проти нас своїх злих сестер».

Хоча Лазар пильно стежив за рибалкою, його думки були спрямовані на вуха, «...які тепер чули очевидний шепіт багатьох жінок, що разом шипіли з-за високих обшарпаних дверей». Він ступив на кілька кроків і уважніше прислухався, оскільки безперервні звуки краще вирізнялися. І в цьому приглушеному гулі він збирав шепітні слова як уривки фраз, а можливо, і перебиваючися розмову між шиплячими відьмами та балакучими старими.

Лазар повернув рум'янець і здивовано подивився на рибалку, який тепер хизувався сором'язлива посмішка, ніби насолоджуючись новим доказом, який Лазар раптово міг зібрати з-за високих дверей. І справді, розум Лазаря вирував, немов вихор недавніх спогадів, про претензії чоловіка на честь, правду, мудрість, бездоганну пам'ять, розумні розмови, пильну увагу до деталей ...

Він відступив назад, перевів подих і прямо звернувся до чоловіка: «Це не

— шепіт відьом. — Він похитав головою. — Я знаю цей звук. Це просто комахи... гнізда, що рухаються самі проти себе.

Чоловік розрядив свою посмішку; його обличчя закам'яніло, і він холодно заявив: «Комахи не розмовляють».

— Мертві теж, — відрізав Лазар. — Можливо, у своїй уяві ти сприйняв шум комах за слова відьом, щоб потім вірити у відьом, коли їх не існує?

«Відьми ж тут усюди... навколо нас... скрізь!» — крикнув чоловік, розмахуючи руками. «Не моя віра в них робить їх справжніми!» — пихнув він. «І не ваше заперечення їхньої існування робить їх нереальними!»

Лазар подивився на голий труп. «Можливо, тут є відьми, як ви кажете; проте я не вірю, що вони тут». Він ступив уперед і пильно подивився на рибалку. «Як людина честі, як ви стверджуєте, — як мисливець на відьом, як ви стверджуєте, — чи можете ви поклястися, що ніколи не вбивали нікого, хто не був відьмою?»

Чоловік крадькома глянув на обшарпані двері, знизав плечима та зізнався: «Ну, як я вже згадував, полювання на відьом не є точним — часом можуть бути злі особи, які виявляють усі ознаки відьми, проте — це не зовсім так — полюють на відьом тощо.

Він прокашлявся та пом'якшив тон. «Як мисливці на відьом, ми маємо добрі наміри; і ми робимо все можливе, щоб винищити їх — позбавити добрих людей світу».

«Ти робиш усе можливе?» — спитав Лазар.

«Ми», — гавкнув чоловік, а потім похвалився своїми здібностями: «Однак я досвідченіший — більш здібний, ніж більшість».

Лазар озирнувся по кімнаті. «Де ж інші мисливці на відьом?»

Чоловік розмахував руками, озираючись навколо та хихикаючи з очевидним недовірою. «Ми всюди, друже мій, — розкидані по багатьох землях, — завжди ховаємося!» — вигукнув чоловік. — «Ми відкрито не представляємося тим, хто може захищати відьом. Наше життя — таємниця. І пам'ятайте, що я не знайшов вас; це ви знайшли мене та моїх відьом».

Лазар опутив погляд на підлогу, можливо, відчуваючи, ніби тягар усього світу раптово впав на нього. Він подивився на обличчя лежачого на столі трупа, коли благальний голос пралі лорда Д'Альсікура палав у його свідомості, запитуючи: «О, Боже мій, ти нас врятуєш?» Він ще раз перевірів поріг зовнішніх дверей, за якими не було світла.

Потім він знову глянув на рибалку, який схрестив руки на грудях, і посміхнувся. «Ти...» перший, хто мене відкрив за стільки ж років. І ти, мабуть, будеш останнім, бо я один із найкращих мисливців на відьом». Він відпустив Лазаря невимушеним помахом руки, продовжуючи: «Не хвилюйся. Я завжди знав, що це займе більше, ніж просто людина, щоб відкрити мене — і те, що мене відкриває летюча людина, лише кличе — Увага до моєї непохитної відданості ремеслу мисливця на відьом . — Він перевів подих і посміхнувся. — І я вірю, що Великий Творець нарешті винагородив мене — літаючим учнем і видатним мисливцем на відьом. Що ти думаєш, Лазаре? Чи можеш ти нести відьму, перебуваючи в польоті? Чи можемо ми врятувати світ — разом? — Він один раз плеснув у долоні, стиснув їх, ніби в молитві, і чекав на відповідь.

«Тут немає відьом», — заявив Лазар. «А що таке мисливець на відьом без відьом, як не звичайний убивця жінок?» Чоловік засміявся, зауваживши: «Ви, маловірні». Він зробив кілька кроків уперед. «А якщо я зможу тобі довести, що тут є відьми, а не просто комахи, яких ти нібито чуєш, то ти мені повіриш?»

Лазар глянув на високі обшарпані двері.

Чоловік кивнув: «Справді, там». Він показав на двері. «Там. Я можу...» покажу тобі багатьох старих і відьом, чиї злочини назавжди виправлені. Чи хочеш ти побачити добрі зусилля мисливського ремесла?

З тягарем усього світу та словами пралі всередині себе, Лазар обміркував усе — найкраще, що міг. Він оглянув високі обшарпані двері, палаючи смолоскипи поруч із ними та простір навколо себе. Зрештою, він відповів, відступаючи до заґратованих зовнішніх дверей рибного будинку: «Покажіть мені ваші добрі зусилля, будь ласка».

«Чудово!» — вигукнув рибалка. «Отже, ми мисливці на відьом!» Він обережно підійшов до високих дверей, тихо й суворо читаючи Лазарю повчання: «Тепер є кілька речей, які ти повинен знати про відьом, перш ніж я відчиню двері». Від цього може залежати саме твоє життя. Ти мене розумієш?

Лазар кивнув, і чоловік продовжив: «По-перше, відьми не помирають одразу, коли їх забирають. Я маю на увазі, що доки їхні риси повністю не зів'януть і вони не повернуться до мерзеного бруду, звідки прийшли, вони лише вдають смерть. Вони все ще здатні вплитати в тебе свою злобу — я не усвідомлював до набагато пізнішого часу, що коли вони лежать разом, їхня сила стає більшою, ніж якби вони лежали поодиноці. Однак, щоб полегшити цей стан, мисливець на відьом повинен видалити голову вбитої відьми, перш ніж покласти її поруч із іншими подібними. І кожен має бути розміщений в точному порядку відносно наступних — від найстаріших до найновіших, зовні всередину».

«А якщо їх не розмістити таким чином?» — спитав Лазар. Рибалка погрозив пальцем Лазарю. «Ніколи не роби такої помилки, Лазарю». Вони спіймають тебе ще до того, як ти встигнеш змінити порядок їх дій. «Тоді я цього не зроблю; і вони мене не спіймають», — ствердив Лазар. Він розсунув ланцюги та пішов за рибалкою до високих дверей. Чоловік швидко обернувся, щоб попередити його: «Що б ти ні відчув, не торкайся цього, інакше тебе вразить нестерпна хвороба або божевілля».

Лазар кивнув, і, коли вони наблизилися до високих дверей, він зняв ліхтарик з настінного кронштейна, коли чоловік шалено обернувся та схопив його за руку. «Що ти робиш?» Якусь мить вони стояли віч-на-віч, їхні очі були вп'яті у світло ліхтарика, немов палаючі кулі синього та коричневого кольору.

«Я візьму ліхтарик, поки ти відчиниш двері», – відповів Лазар.

Чоловік послабив хватку та кивнув. «Так, ти й будеш. Але ти не зможеш увійти всередину».

Чи даєш мені слово?

«Я не зайду», — заявив Лазар.

«Тобі ще багато чого треба навчитися», — зауважив чоловік, стискаючи металеву засувку дверей і повертаючись до Лазаря. «А тепер про злих відьом світу. Чи готові ви побачити найгірше — наймерзенніше та найбрудніше зло — навіки приховане за...» ці двері?

Лазар кивнув, піднімаючи смолоскип. «Тільки якщо ти дозволиш».

«Тоді дивіться», — сказав рибалка, повільно відчиняючи високі обшарпані двері.

Двері скрипнули, коли він поступово відкривав глибше чорне внутрішнє приміщення кімнати . З темряви виривали мухи, а полум'я смолоскипа потрискувало від обпалених комах, які сипалися на голову та плечі Лазаря . Його полонив сильний запах гниття; він забився, відступив назад і закрив рота рукою.

Рибалка засміявся, широко відчиняючи двері. « Якщо хочеш бути мисливцем на відьом, потрібен міцніший шлунок , ніж у тебе. І ми над цим попрацюємо». Він схопив Лазаря за руку і підтягнув його ближче до порога , показуючи на освітлену середину кімнати та купу трупів. «Відьми, всі до однієї, це», — сказав він, проводячи рукою по гниючій купі, — «Від найстаріших до найновіших; ззовні до середини; точно розміщені та безголові, якими вони й повинні залишатися». Він обернувся і клацнув пальцем Лазарю в обличчя. «Ах! А чи не міг би ти згадати одну особливу відьму, яка мала духа-знайомого в Ендорі, і яку шукав сам Саул? Хіба ти не пам'ятаєш її — цю відьму з Ендору?»

«Я не пам'ятаю її, але я читав про неї — у першій книзі Самуїла».

«Та сама відьма, про яку писали у писаннях вашої віри», — підтвердив він, спершись руками на стегна та посміхнувшись. Потім він хихикнув і постукав себе по грудях, хвалячись: «Вона була першою відьмою, яку я спіймав». Він тицьнув великим пальцем углиб кімнати. «І в мене досі її голова».

«Але ви називаєте Святе Письмо простою брехнею, написаною людьми. І стверджуєте, що не брешете . Як можете ви говорити правду і стверджувати, що маєте голову жінки, про яку написано в Писанні, і так само відкидати всі записи Писання?»

Чоловік відвів руки та звів брови, ніби звільняючи його від будь-якого звинувачення чи натяку, відповівши: «Я не відкидаю всього, що написано у твоєму писанні, мій славний Лазарю. Так само, як я не відкидаю повністю жодних інших писаних творів, які люди вважають божественною Істиною. Усі твори багаті на історію; всі вони сповнені загальноприйнятих істин. Як інакше досвідчений писар міг би брехати, якщо не кажучи правду між своєю брехнею?»

«Отже, ви вірите, що ваші святі писання говорять правду про цю жінку з Ендору, але брешуть про Господа Всемогутнього?»

— Саме так, як я вже казав; у мене її голова, — різко відповів чоловік, посміхаючись. — У тебе є щось від твого Бога, щоб показати мені як доказ?

Лазар стиснув щелепи й глибоко вдихнув, перш ніж дорікнути йому.
«Жінка з Ендору жила надто давно. Я тобі не вірю».

Чоловік насупився, прогарчав і знову вказав на дверний отвір: «Він у мене є, ось він. І, як ви кажете, ви не вірите, що в мене є відьми — я вам їх показую. І ви не вірите, що в мене є відьма з Ендору ...» — він прокашлявся. — «Ваша постійна невіра в мої здібності починає мене дратувати».

«Звідки ти можеш бути певним, що в тебе її голова?»

«Звісно, оскільки я справді маю його! Відьми не вмирають, як смертні люди!» — вигукнув чоловік. — «Ви мусите все побачити на власні очі, перш ніж у щось повірити?»

«Якщо ви дозволите», — заявив Лазар.

— Добре тоді, — пирхнув рибалка, ніби протестуючи. — Але я одразу ж очікую, що ви проявите трохи віри в те, чого я вас навчаю. Як учитель і досвідчений мисливець на відьом, я не очікую, що ви оскаржуватимете кожне моє слово. А тепер давайте... «Світло мені, щоб побачити дорогу». Він втягнув руку Лазаря з смолоскипом у двері, коли той зайшов всередину та обійшов купу трупів, просуваючись глибше в кімнату. Він гукнув у відповідь: «Вони лежали ззовні всередину, а її голова була найдалі від них».

Лазар побачив свою мить. Він простягнув руку до краю відчинених дверей, але зупинився; його витягнуті пальці мало не торкнулися сірого дерева. Він стримався і відвів руку.

Голос рибалки ставав дедалі приглушенішим і віддаленішим, коли він гукнув з глибини темної кімнати: «Це голова тієї самої відьми, яка видавала себе за мою матір, і хто намагався вбити мого батька, поки він спав».

Знову рука Лазаря злетіла вгору й схопилася за дерев'яний край дверей, цього разу маючи намір зачинити й замкнути їх; проте рука не зачиняла дверей. Він здригнувся, зітхнув і відступив назад.

Голос рибалки був слабким, проте його слова лунали чітко. «А коли я ховав свого батька, я викопав з могили мерзенну відьму...»

Лазар стояв біля лежачого на столі трупа. Він помітив його порожній погляд і відступив назад, підійшовши ближче до зовнішніх дверей будинку. Він оглянув темний поріг дверей, переконавшись, що вже настала ніч. Раптом його вуха нашорошилися, а очі закотилися в бік високих обшарпаних дверей, які тепер самі по собі скрипили та відчинялися. Не було ні вітерцю, ні пацюка, ні чогось, що могло б полегшити зачинення дверей, проте вони продовжували рівномірно скрипіти своїми іржавими петлями. Повільне коливання... Двері нарешті подолали половину шляху, коли з-за задньої сторони вертикальних дощок дверей, що дрейфували, вилізли смертельно бліді пальці та чорні нігті й стали видимими у світлі свічок у кімнаті.

Він набрався духу та зашипів, коли Люцифаель тихо вийшов з тіней, що віддалялися. високих розлючених дверей. Вона закінчила зачиняти двері, обережно засунувши їх на засувку та запечатавши рибалку всередині. Потім вона повернулася й дивилася прямо в очі Лазарю відбиваючими, немигаючими очима, що нагадували кулі з чорного скла. Вона промовила, її багатошаровий голос, схожий на декламацію, що звучала одночасно на мотив багатьох жінок: «Ти був так близько, Елджо. І все ж ти просто не зміг змусити себе зачинити двері навіть для того, щоб врятувати життя іншого. Ким це тебе робить, Елджо? Благочестивим? Святим? Скажи мені». Невже ти справді заслуговуєш на це хворобливе сяйво Трону навколо своєї голови, якщо тобі бракує переконання навіть зачинити одні щілинні двері, коли це може врятувати життя багатьох? Твоя побожність і слабкість справді стануть твоєю загибеллю. Ти такий передбачуваний, Елджо — такий легкий для читання. Навіщо взагалі цим займатися?

Приглушений голос рибалки панічно закричав: «Що ти робиш, Лазарю? Відчини двері! Боже мій, вони ворухнуться! Вони повзуть! Відчини їх зараз, Лазарю!» Тепер! Вони стоять без голів! Ні! Лазарю!

Люцифаель йшла до Лазаря. Море метушливих тарганів розступилося перед нею, утворюючи вільний шлях з дощок для її кроків. Вона відтіснила Лазаря, вперши його крила у зовнішні двері та їхню все ще надійну поперечину. Коли він не міг далі відступати, вона щільно притулилася до нього обличчям і прочитала йому повчання: «Ти тут тепер лише завдяки моєму швидкому втручання. Це я врятувала тебе з того замку і відправила тебе в дорогу. Я була повністю твоїм рятувальником».

свинячий велетень, виріс з мого власного волосся. Без моєї допомоги тебе б давно розчленували — спалили на попіл. І все ж ти стоїш ось тут, живий і дихаючий, і тепер безмежно зобов'язаний мені за те, що я звільнив тебе з полону.

Вона відійшла від обличчя Лазаря та оглянула таке ж оголене тіло на столі, намагаючись продовжити. «Натомість за те, що я тебе порятувала, я очікую, що ти продовжиш свою подорож до монастиря Канчелло в Італії. А коли останній камінь під його соборним вівтарем буде відкрито, я винагороджу тебе тим самим. В обмін на твої послуги я дарую...»

«Я дам тобі що завгодно», — перебив рибалка шаленим благанням. «Тільки відчини двері, Лазарю! Що забажаєш — що завгодно! ЗАРАДИ БОГА!» Він почав голосити та стогнати.

Помітно роздратована, Люцифаель крутнулася і клацнула нігтями об двері. Благання рибалки переросли в болісний, задушливий вереск — глухий стукіт пролунав об внутрішні стіни кімнати, і над рибним будиночком запала нова тиша.

Вона повернулася до Лазаря. «Коли ти прибудеш до Канчелло, я відкрию тобі останній Камінь-Ворота — ти відкриєш його для мене. Я твій провідник до порядку слів на камені та їх правильного читання».

«Я не підйду до нього», – відповів він, наполегливіше впираючись у двері.

Вона кинулася на нього. «Іди своїм шляхом! Не зневажай і не випробовуй мого терпіння, Елджо!» Відчинить двері та злітайте в небо, ЗАРАЗ!

Він підняв поперечину та викинув її з дверного отвору.

«І не зволікайте надто довго».

Лазар ступив у темряву й обернувся, щоб востаннє кинути погляд на гниле місце. Крізь тьмяно освітлену середину рибної будки він помітив, що труп на столі з того часу зрушив з місця, його витягнута вгору рука зависла над краєм столу та простягнулася в його бік, ніби помітно тягнучись до нього. Між кинутими колючими тінями та довгими тінями, під мерехтливим сяйвом каміна на столі, мертве обличчя, здавалося, проводило його швидким підморгуванням та мирною посмішкою.

«Швидше!» — прогарчав йому вслід Люцифаель.

Він відступив від гидкої халупи, його голова паморочилася від безлічі небажаних видовищ і звуків, які, як він знав, могли назавжди залишитися надто заплутаними та жахливими, щоб їх забути. Він усвідомив, що вони вже врзалися в стіни його свідомості і можуть переслідувати його до кінця днів. Тепер вони були частиною нього, так само, як його руки, ноги та крила. І він знав, що це були ті спогади, які з часом змінюють розум, на краще чи на гірше, — і тепер вони були в ньому. Їх не можна було випрати, порізати чи вирвати, не знищивши при цьому його самого. Як і гнильний сморід, що все ще залишався в його одязі, ця гидка халупа тепер була невід'ємною частиною його самого, що могло б навіть змінити його, якби тільки... більше ніж трохи.

Він розсунув бур'яни, оглянув зоряне небо і кинувся вгору, залишаючи за собою рій мух, що піднімалися та закручувалися за ним. Він облетів простори верхівок кипарисів, перш ніж піднятися до зірок, де нарешті звернув на південь.

У своїй уяві — відповідно до спогадів про давно вивчені карти абатства та з вродженою навігаційною здатністю будь-якого перелітного птаха, Лазар вирівняв свій запланований маршрут польоту безпосередньо з північними берегами Леонської затоки. У безвітряний прохолодний вечір він стабілізувався та вирівняв курс, пробираючи стабільний курс до далекого італійського монастиря Канчелло-ан-Умбрія, звідки він міг би забрати місцевого ченця та доставити його назад до Оверні, Франція, щоб закрити браму абатства Гард'єн, яку невдало, але успішно зумів зламати норовливий, мстивий та нерозумний авіньйонський кардинал, використовуючи викрадені рукописи з охоронюваного апокрифічного архіву Вищої ради .

[Кінець розділу 17]

Цей літературний твір був створений виключно з присвятою

Едгар Аллан По (1809—1849)

— Нехай його спадщина живе в кожному з нас —

~[GothicNovel.Org](https://www.gothicnovel.org)~